

С. Г. Криган

БУКВАР

Українська мова
для загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням румунською мовою
2 клас

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Чернівці
«Букрек»
2012

ББК 81.411.2-96
К 82

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
(наказ від 18.06.2012 № 718)*

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Умовні позначення

└─── . – речення

– слово

– склад, наголос

• – голосний

— – приголосний твердий

= – приголосний м'який

= – приголосний пом'якшений

поради

словник

Криган С. Г.

К 82 Буквар. Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням румунською мовою. 2 клас / С. Г. Криган. – Чернівці : Букрек, 2012. – 144 с. : іл.

ISBN 978-966-399-415-4

ББК 81.411.2-96

ISBN 978-966-399-415-4

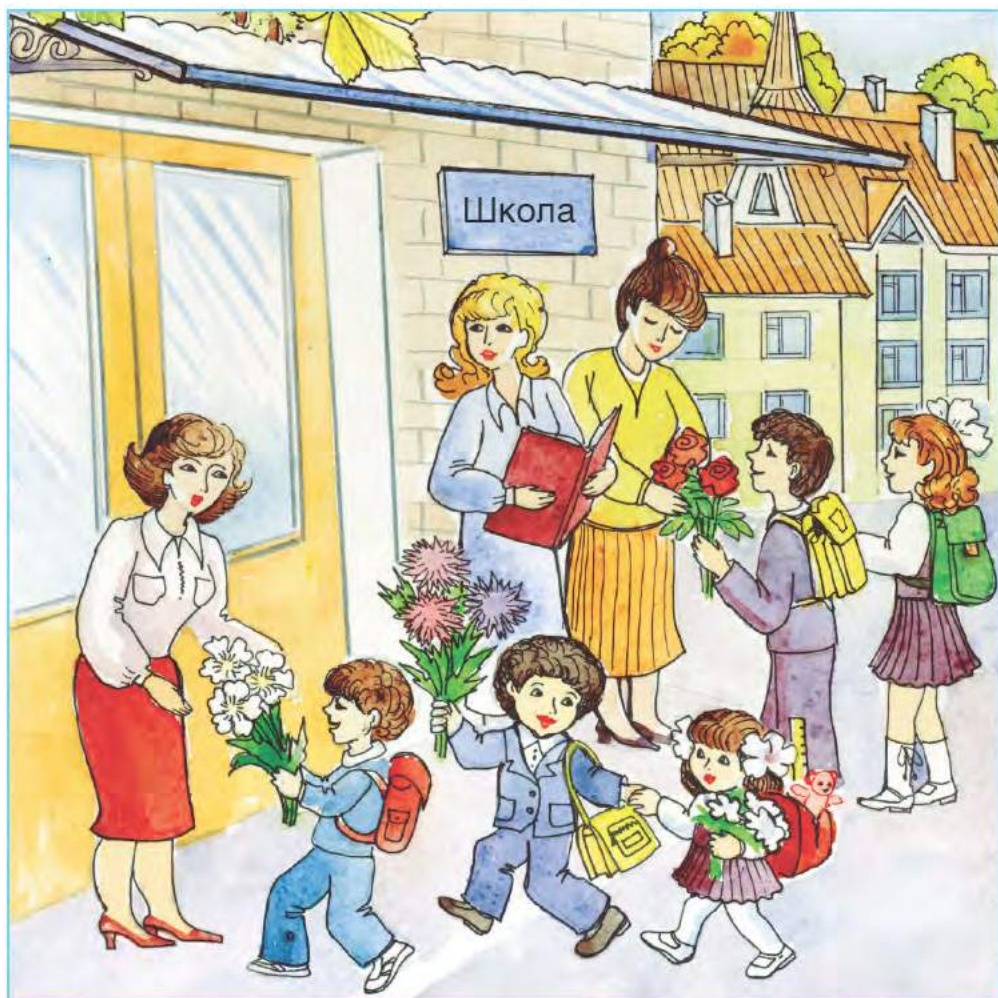
© Криган С. Г., 2012
© Видавництво «Букрек», 2012

Шко́ла. Клас

Шко́ла. Учи́тель. Ді́ти. Учени́ця. У́чні.
Учень. Учи́телька. Раді́ють. Сві́тлий.

учи́тель – **învățător**
учи́телька – **învățătoare**
учени́ця – **elevă**

у́чні – **elevi**
раді́ють – **se bucură**
сві́тлий – **luminos**

Сприймання на слух нових слів. Вміння повторювати за вчителем.

Вітання. Знайомство

□! □! □!

Привіт! Дóбрий день! Дя́кую! Прóшу!
Будь ла́ска! Прохо́дьте! До побáчення!

Привіт! – **Salut!**
Дя́кую! – **Mulțumesc!**

Прóшу! – **Vă rog!**
Прохо́дьте! – **Intrați!**

Ознайомлення з графічною схемою речення. Формули етикету.

«Ріпка»

Дід, ба́ба, гря́дка, рі́пка, посади́в.

ді́д – **bunic**
ба́ба – **bunică**

гря́дка – **strat**
посади́в – **a semănat**

Слухання і розрізнення нових слів. Склад. Поділ слів на склади.

Кіт, мішка, клі́че, ка́же, тя́гне рука́ми,
вну́чка, Жу́чка, росла́, плече́.

тя́гне – **trage**
ка́же – **spune**

клі́че – **strigă, cheamă**
вну́чка – **nepoată**

Переказ змісту казки з допомогою вчителя. Розігрування за ролями.

Дитячі ігри

Канікули. Стрибає. Бігає. Гойдається
на гойдалці. Діти граються. Їде з гірки.

іграшка – **jucărie**
граються – **se joacă**

гірка – **tobogan**
гойдалка – **leagăn**

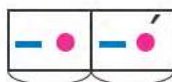

Правильна вимова слів зі звуком [r]. Графічна схема слова, речення.

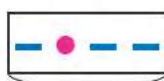

«Коза́ і се́меро козеня́т»

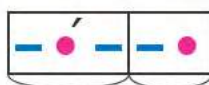
_____.

_____.

_____.

Коза́. Пішла́. Ма́ма йде. Вовк слу́хає.
Козеня́та відчині́ли двéрі. Неслухня́ний.

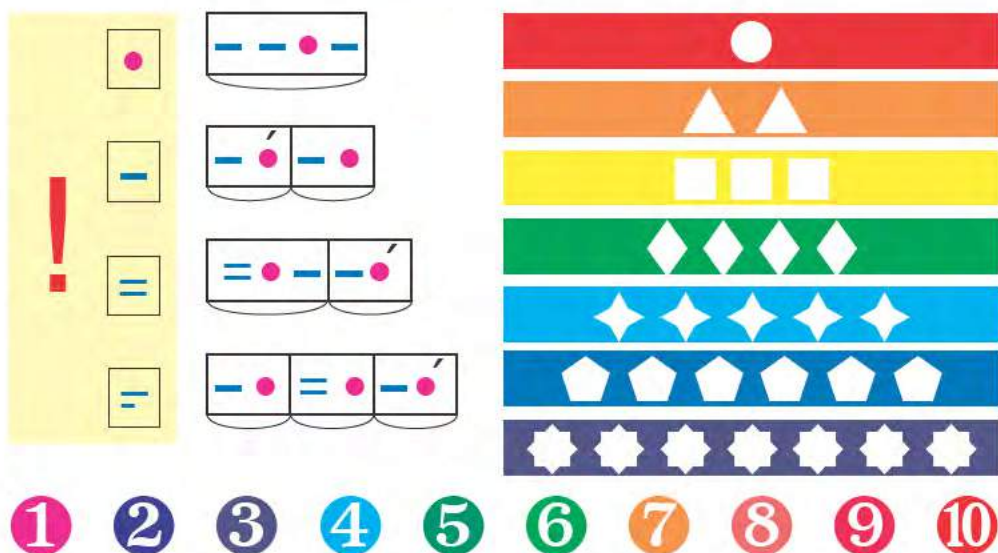
коза́ – **capră**
пішла́ – **a plecat**

слу́хає – **ascultă**
відчині́ли – **au deschis**

Слухання і виокремлення речення з мовленнєвого потоку.

Кольорі. Лічба

Червóний, о́ранжевий, жо́втий, сíній,
зелéний, голу́бий, фіолéтовий.

о́ранжевий – **portocaliu**
жо́втий – **galben**

зелéний – **verde**
сíній – **albastru**

Голосні звуки. Приголосні тверді й м'які. Їх вимова та розрізнення.

Горód

_____.

_____

_____?

_____

_____?

_____

Горód. Що ростé на цьому горóді? Що збираé бабúся? Бабúся збираé огiрki?

горód – **grădină**
óвочі – **legume**

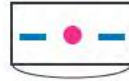
збираé – **strânge**
гарбúз – **bostan**

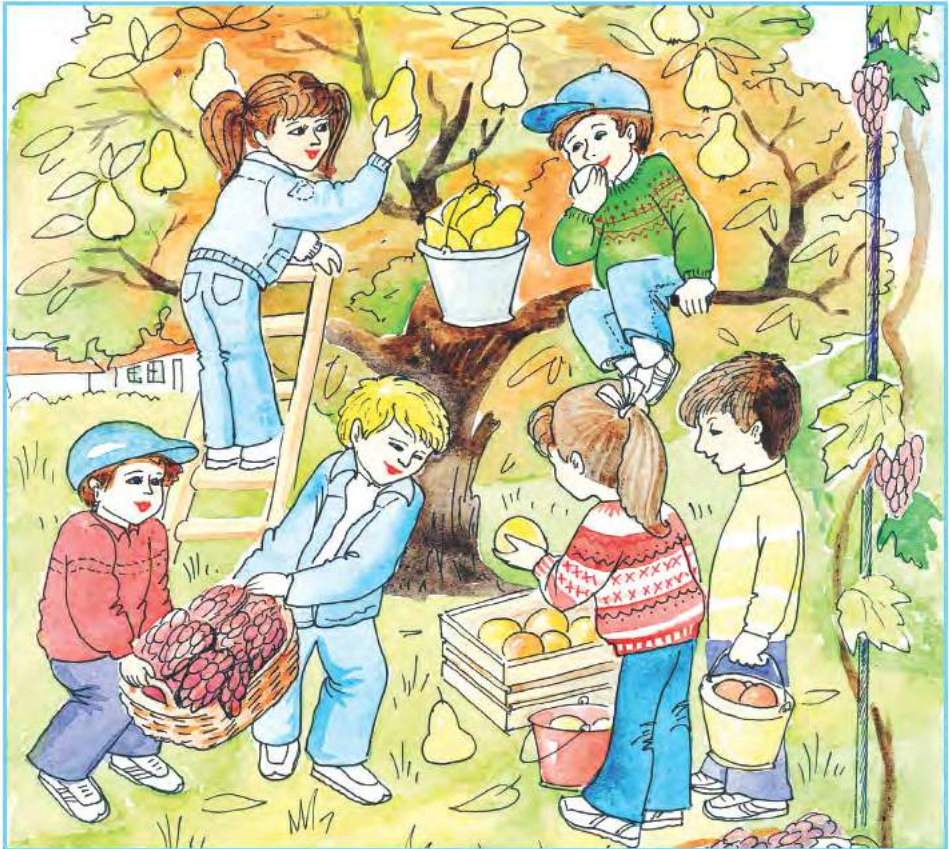
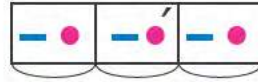
Розвиток аудіативних умінь. Інтонування речень. Поширені речення.

Сад

_.

_____!

Яблука, груші, сливи, горіхи, айва,
виноград. Сад великий! Сад багатий!

сад – **livadă**
яблука – **mere**

великий – **mare**
багатий – **bogat**

Розвиток оперативної пам'яті. Озвучування схем. Види речень.

Ósínʹ

_____.

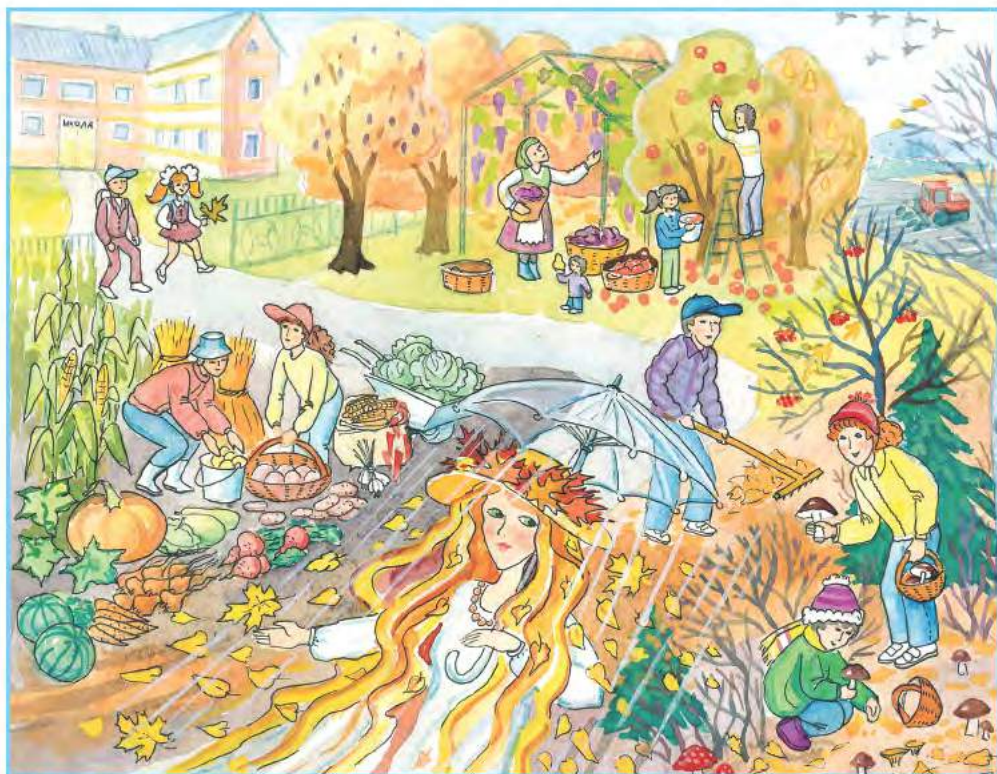
_____?

_____!

_____

_____

_____

Ósínʹ. Ósínʹ prɪjshlá. Ósínʹ prɪjshlá?
Prɪjshlá ósínʹ! Zbɪrájútʹ frúktɪ.

ósínʹ – toamná
prɪjshlá – a venit

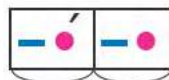
zbɪrájútʹ – (ei) culeg
frúktɪ – fructe

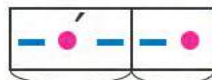
Розпізнавання та вимова слів зі звуками, які відсутні в рідній мові.

Фéрма

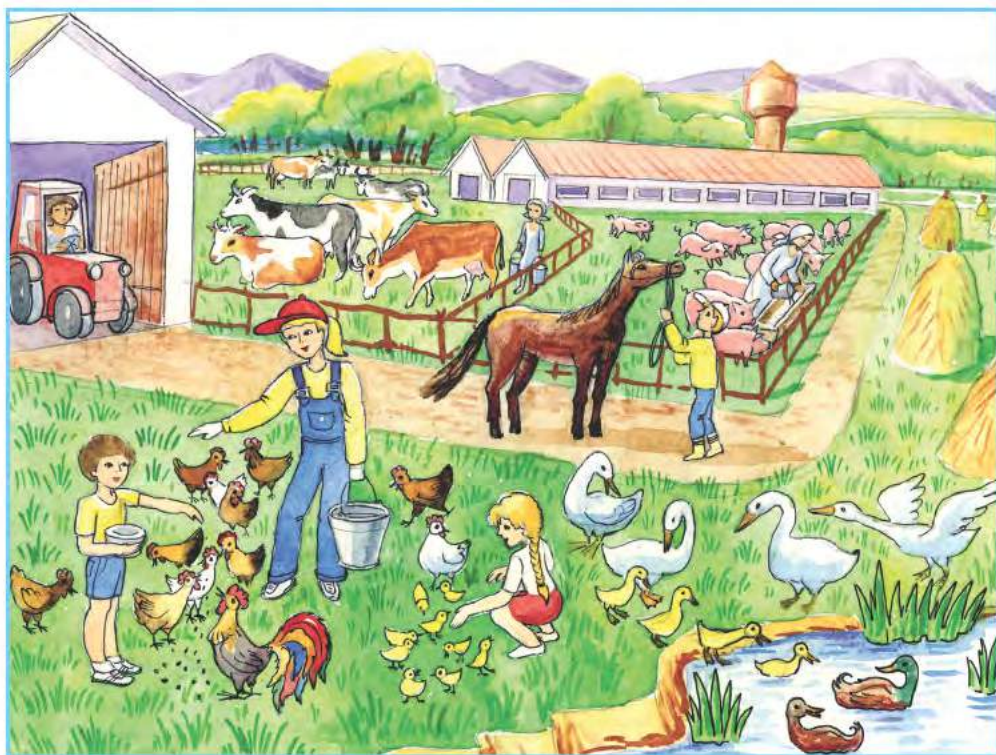
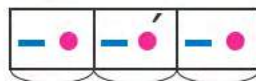
_____.

_____.

_____.

Птахі́. Пі́вень співа́є. Качкі́ пла́вають.
Васі́ль году́є ку́рей. Тварі́ни. Сві́йські.

птахи́ – **păsări**
году́є – **hrănește**

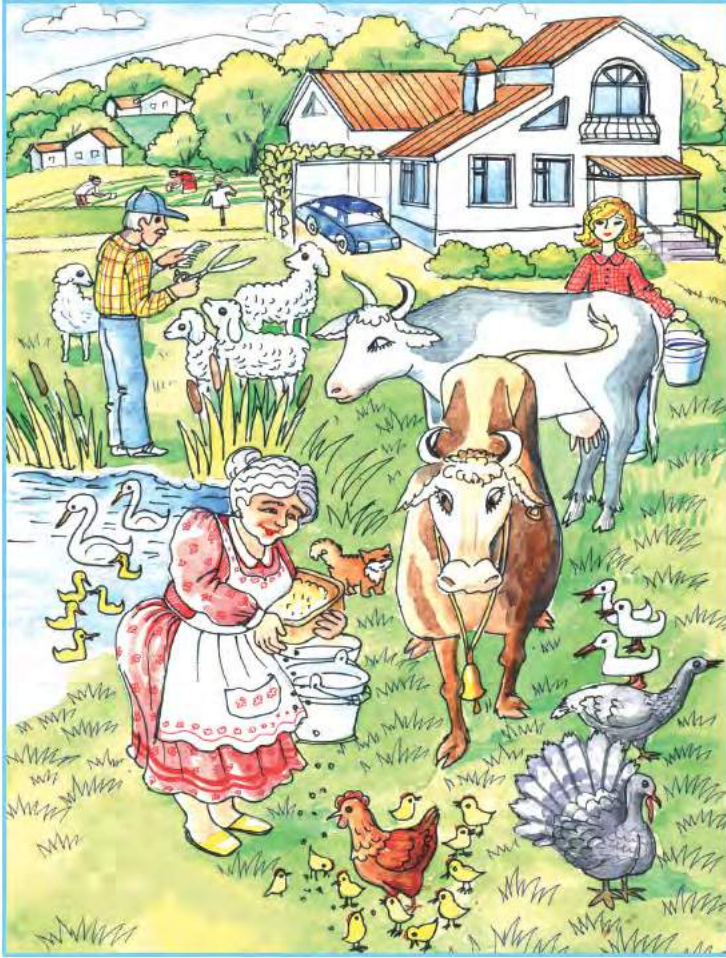
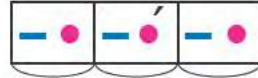
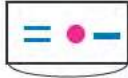
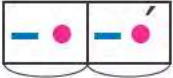
тварі́ни – **animale**
сві́йські – **domestice**

Розвиток усного мовлення. Уміння вести діалог. Озвучування схем.

Селó

Селó. Дім. Красівий будінок. В óзері
гúски. Батькі доглядáють тварін.

селó – **sat**
дім – **casă**

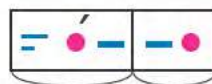
будінок – **clădire**
гúски – **gâște**

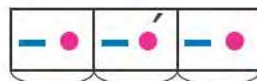
Слухання. Бесіда на визначену тему. Звуковий аналіз слів.

Місто

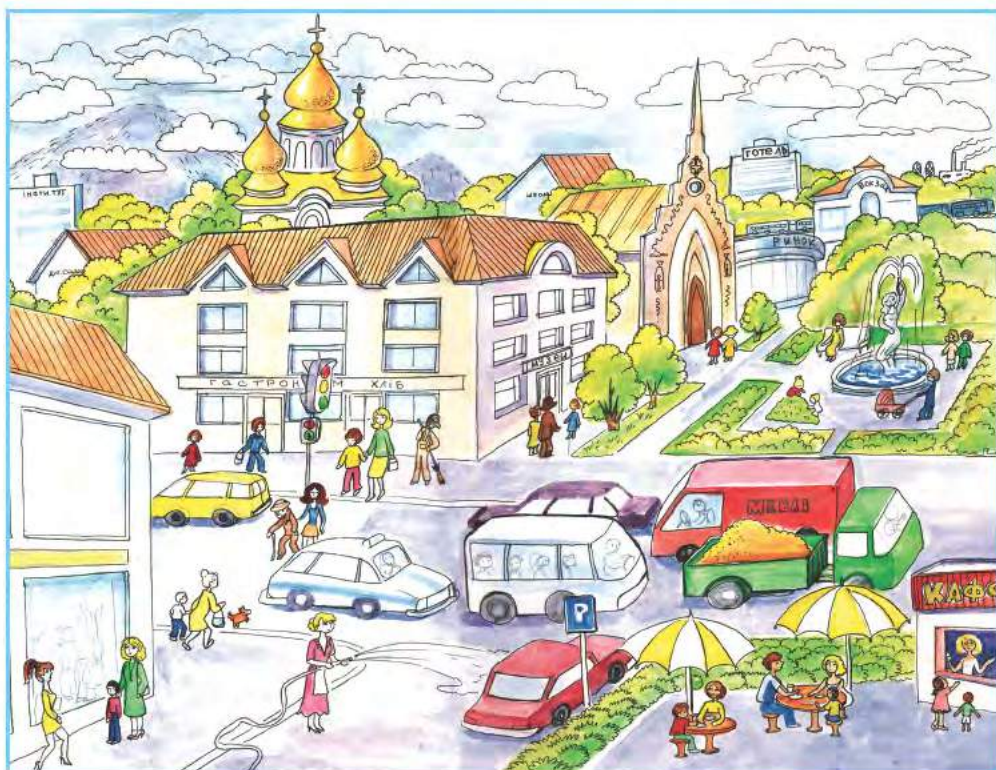
_____.

_____.

_____.

Місто. Широ́кі ву́лиці. Висо́кі буди́нки.
Троле́йбус. Трамва́й. Теа́тр. Пло́ща.

місто – **oraș**
троле́йбус – **troleibuz**

трамва́й – **tramvai**
теа́тр – **teatru**

Збагачення та активізація словникового запасу. Чітка вимова слів.

Народні звичаї

_____.
_____.?
_____!

Велікдень. Христос воскрес! Різдво.
Гарні колядки? Новій рік. Щедрівка.

Велікдень – Paști
Різдво – Crăciun

колядка – colindă
Новій рік – Anul Nou

Вміння складати монолог і діалог про державні та родинні свята.

Повторення

1. Вгадай, до яких казок малюнки?

2. Дай відповідь на запитання **хто це?**

3. Дай відповідь на запитання **що це?**

4. Назви, **який** колір?

5. Склади речення за схемою.

_____. _____ . _____ !

Практичне використання засвоєних знань з допомогою вчителя.

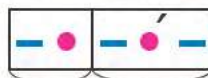
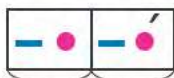
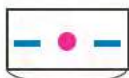

Перевір себе

1. Склади діалог з однієї-двох реплік за малюнками.

2. Добери слова, які відповідають схемам. Поділи їх на склади.

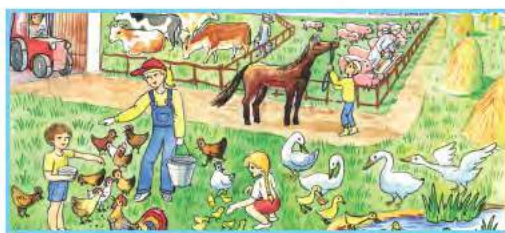
3. Вибери потрібне питання: **який?** **яка?** **які?** Дай відповідь на нього.

4. Знайди зайве. Чому ти так думаєш?

5. Скажи хто **що** робить?

Поглиблення навичок самостійної роботи з підручником.

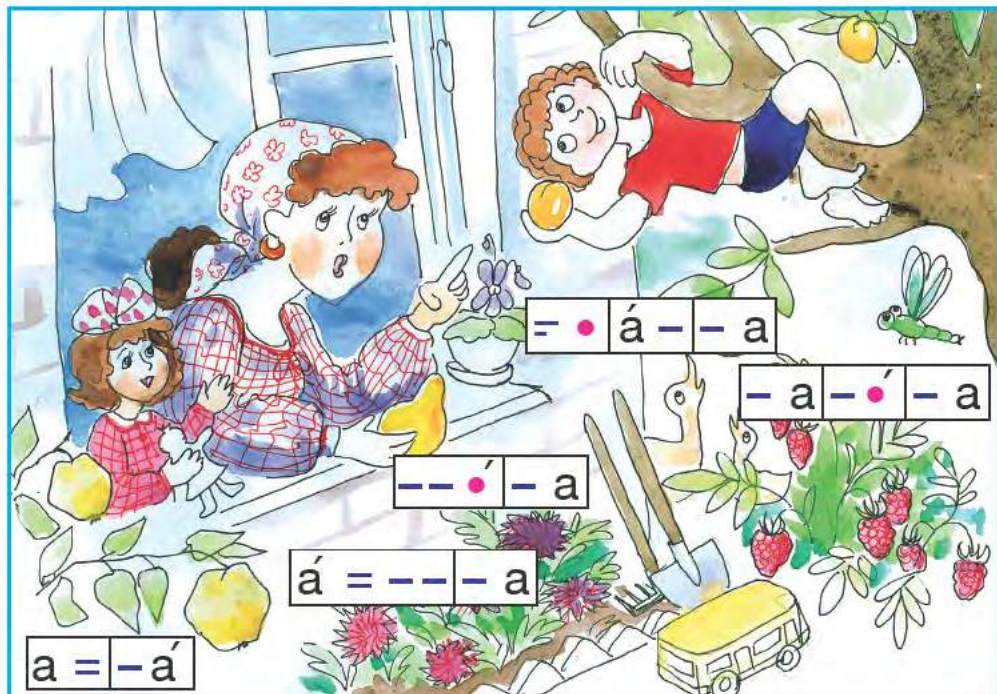

[a] a

a

a aa

a

A-a!

айва́ – **gutuie**
абрикóс – **caisă**
ліка́р – **medic**

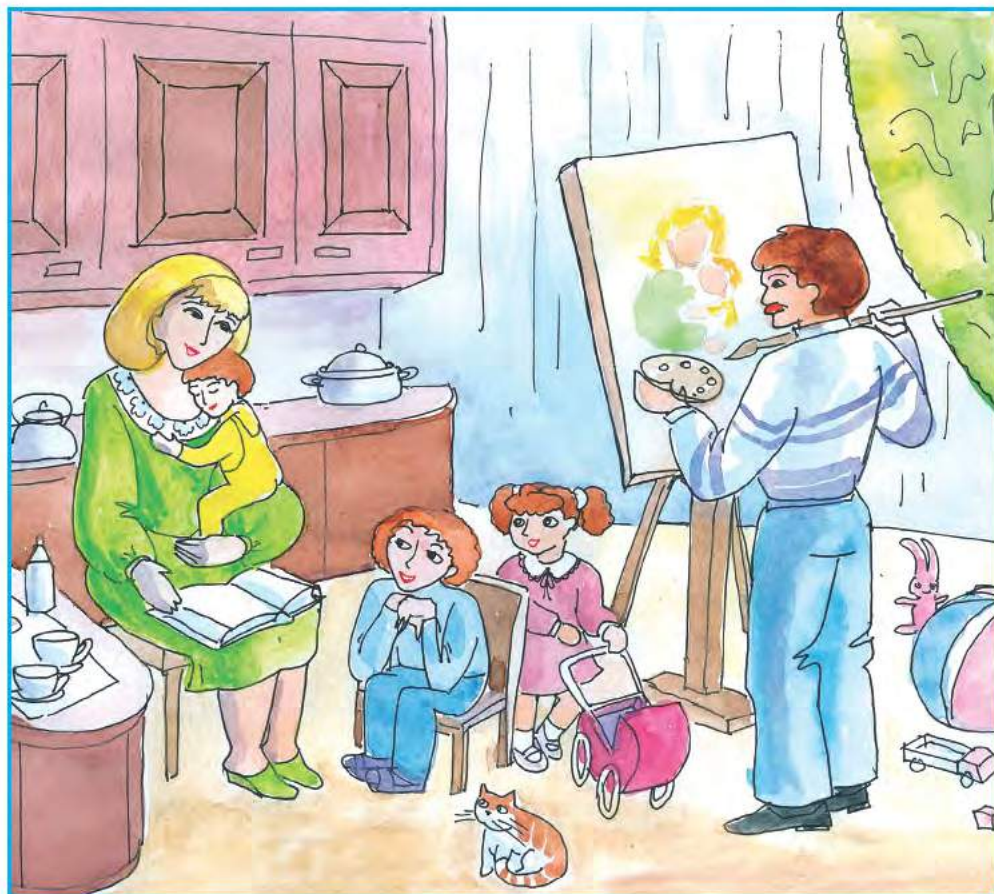
малина́ – **zmeură**
фіа́лка – **toporaș**
гру́ша – **pară**

Розрізнення на слух мовних одиниць. Регулювання дихання.

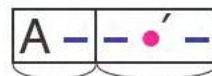
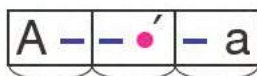
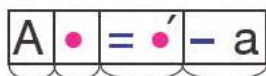
A

A-a-a-a!

Aá-aá-aá!

Áa-áa-áa.

дитина – copil
коліска – leagăn

лялька – părușă
родина – familie

Друкована та рукописна літера а. Написання великої літери в іменах.

a

y

[y] y

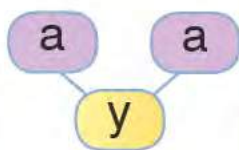
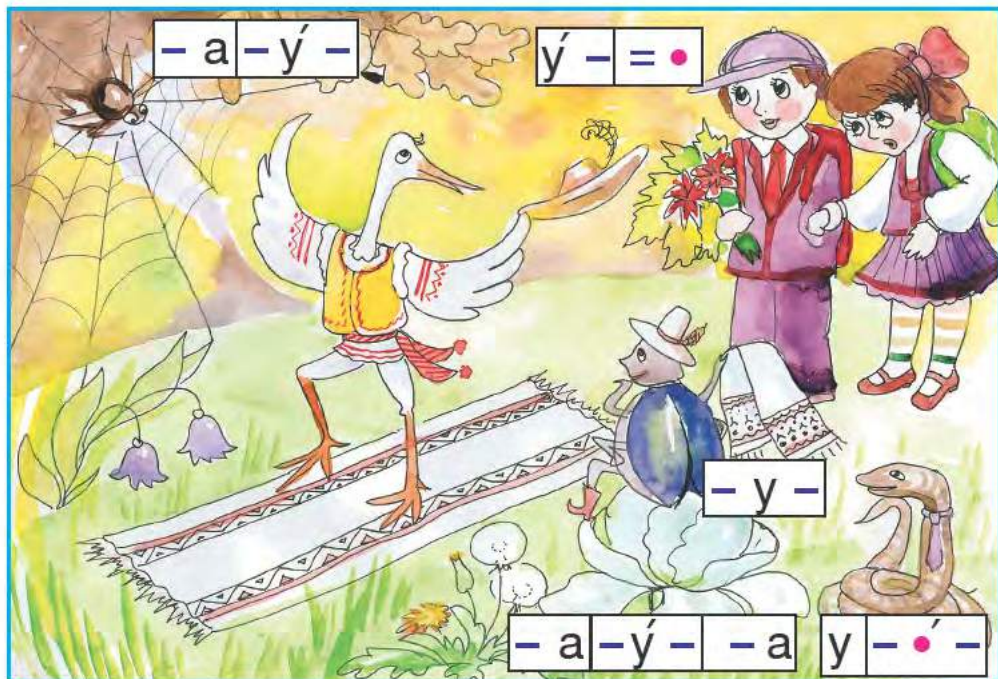
y

yy

ay

ya

ay ya

_____.

_____.

ува́га – **atenție**
 уда́в – **șarpe**
 жу́к – **gândaș**
 жураве́ль – **cocor**

кульба́ба – **păpădie**
 рушні́к – **prosop**
 жо́луді – **ghinde**
 капу́ста – **varză**

Визначення на слух кількості складів. Повторювання за вчителем.

y y y

y

A
y

Уу́-уу́-уу́! А́! А́! А́! Я́! Я́! Я́!

у = • - а

у - • - • -

ду́плó – **scorbură**
екскурсíя – **excursie**

сúмка – **geantă**
кущ – **tufă**

Правильне читання. Написання букви у з дотриманням вимог.

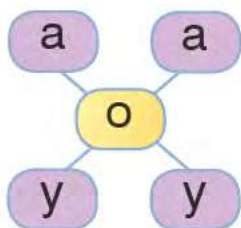
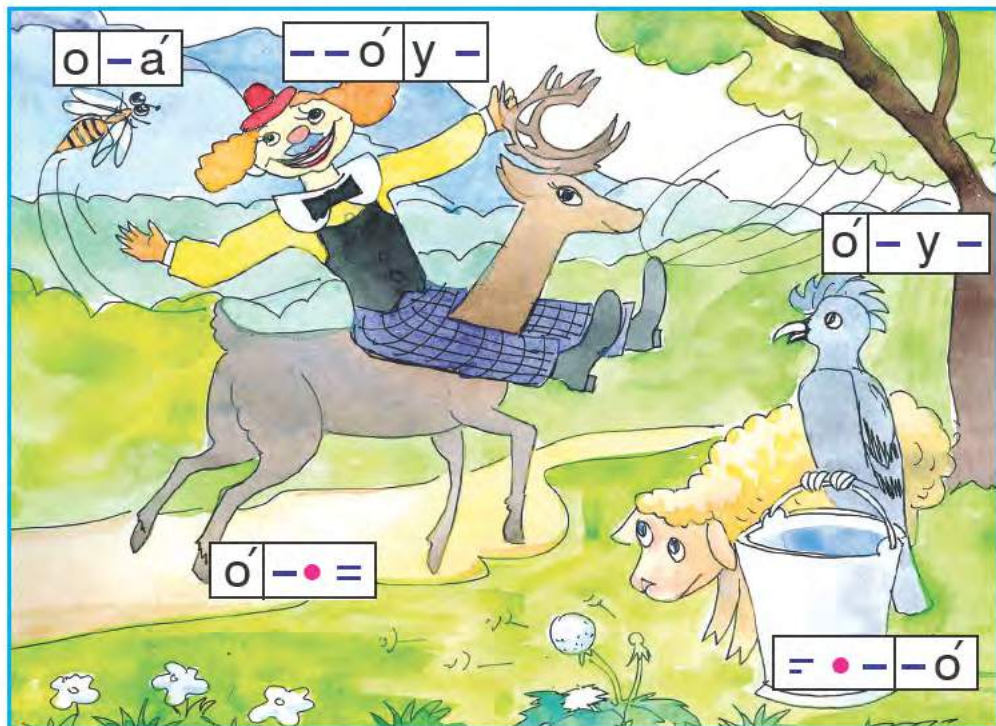
[o] O

o

oa

oy

oa ao oy yo

_____.

_____.

osá – **viespe**
ódud – **pupăză**

клóун – **clown, măscărici**
відрó – **căldare, găleată**

Визначення на слух кількості звуків у слові. Інтонування речень.

O Oo Oo

A
У
O

O-o-o-o!

O-a-o.

O-y-o.

Ooó-ooó-ooó!

_____.

_____.

Одеса – **Odesa**
порт – **port**

море – **mare**
корабёль – **corabie**

Читання. Правильне розташування великої та малої букви у рядку.

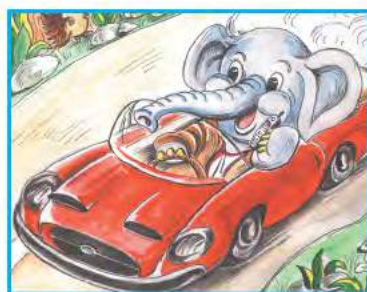
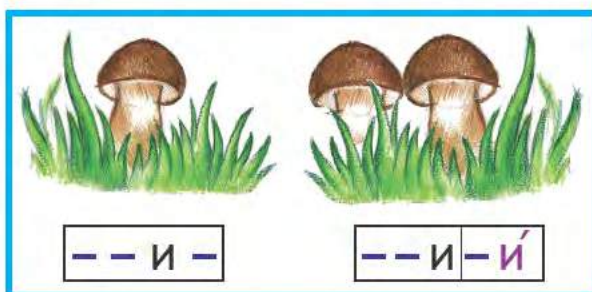
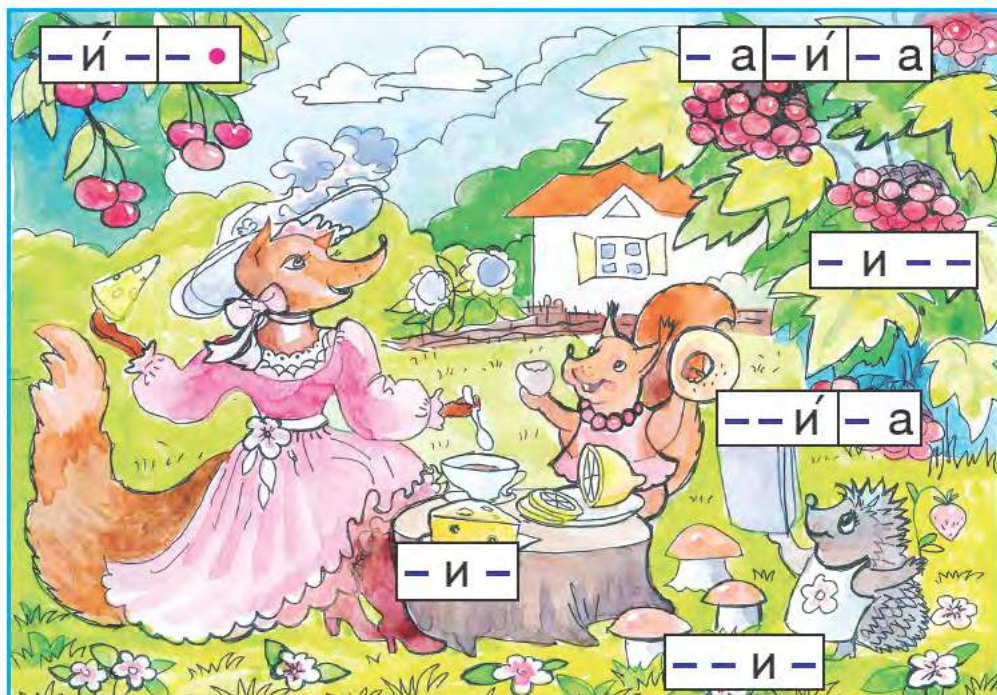
[и]

И

и

ауи

иа аи иу уи ио ои

кні́га – **carte**
лис – **vulpoi**
лисі́ця – **vulpe**

лимóн – **lămâie**
гриб – **ciupercă**
грибі́ – **ciuperci**

Слухання і чітка вимова складів та слів зі звуком [и].

и

иу

ио

И

А
У
О
И

_____ у _____. О, _____!

А _____.

- а - і - а

- а - і - а

о - і - а

калі́на (кущ) – **călin**
калі́на (плід) – **călină**

ожі́на – **mură**
горобі́на – **scoruş**

Самоконтроль під час читання і написання букви и.

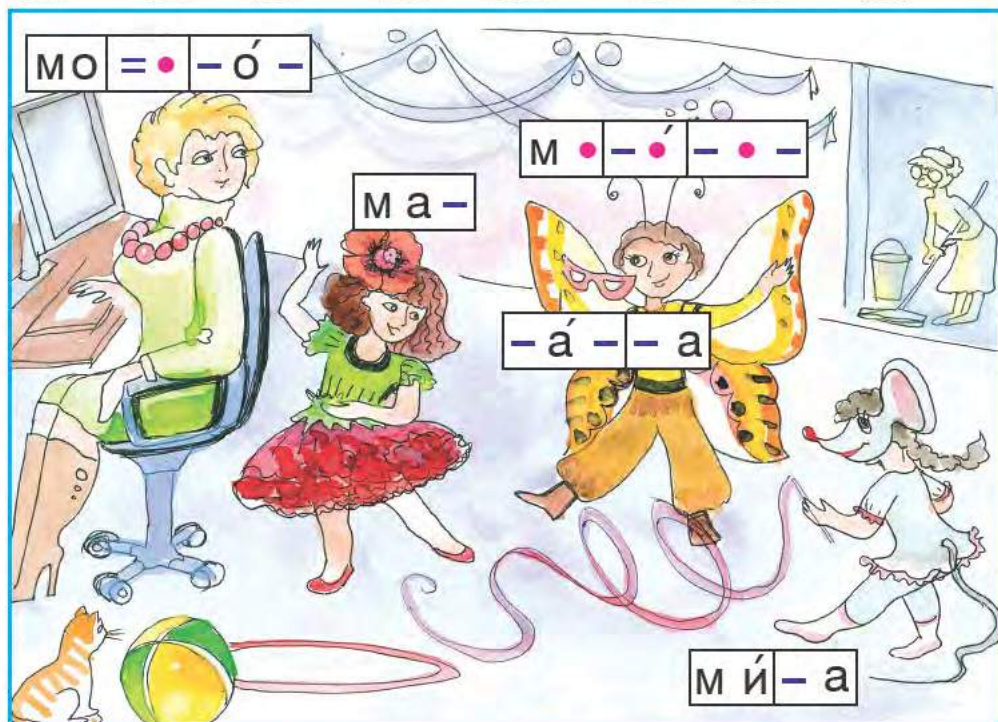

[м] М

м

ма мама

ам – ма ум – му ом – мо им – ми

ма – ма   ма – му   ма – мо   ма – ми
 ма – ма   ма – му   ма – мо   ма – ми
 мама   маму   мамо   мамі

ма́ска – **mască**
 метéлик – **fluture**
 мі́ша – **șoarece**

моні́тор – **monitor**
 м'яч – **minge**
 намі́сто – **mărgele**

Повторення за вчителем прямих й обернених складів.

М Мама мама

М

А
У
О
И
М

О, ма́ма! Ма́мо, ма́мо!

____, мамо, ____ .

Ма-í-a

Ма--í м

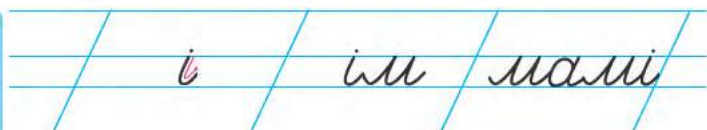
Ма--ó

да́й! – **dă!**
трима́й! – **ține!**

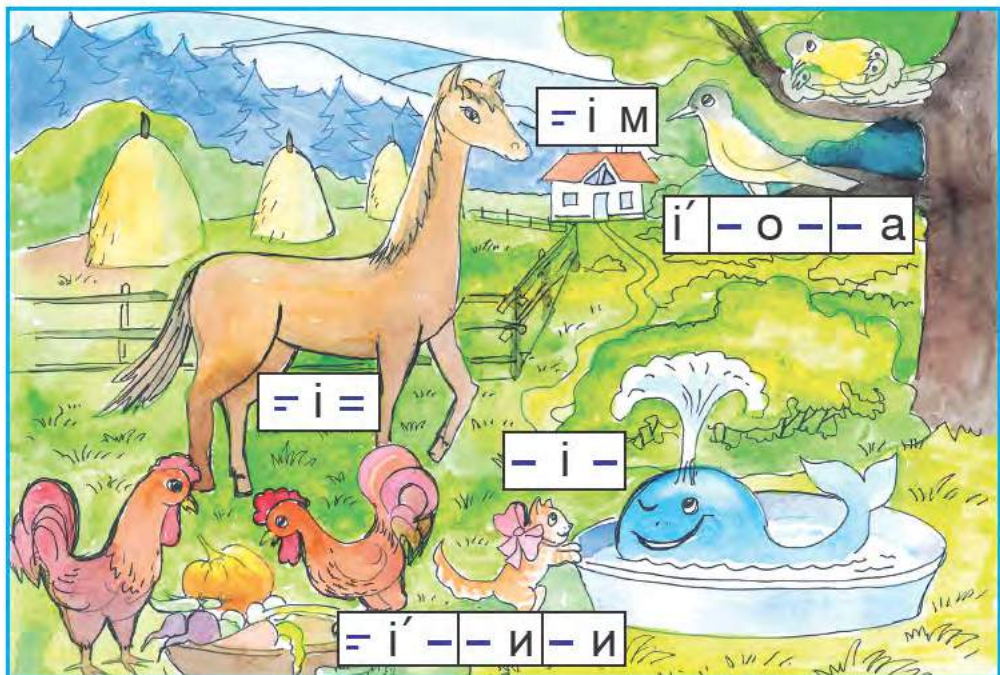
бу́дь ла́ска! – **vă rog!**
бе́рі! – **ia!**

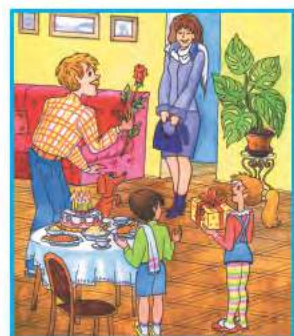
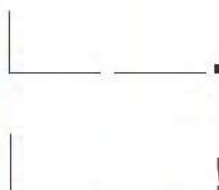
Написання букви **м** з дотриманням вимог до ширини і висоти.

ім – мі ма му мо ми

ма́ма
ма́му
ма́мо
ма́ми
ма́мі

ї́волга – **graur**
півни́ки – **cocoși**

кінь – **cal**
кві́тка – **floare**

Визначення на слух кількості складів. Регулювання сили голосу.

1 1u 1u

A
У
О
И
М

I - á -

I - í - a

I - ó - a

_____.

_____.

іграшки – **jucării**
індік – **curcan**
іріс – **stânjene**

кіт – **motan**
вікно – **fereastră**
літачók – **avion**

Читання і написання малих і великих букв. Велика літера в іменах.

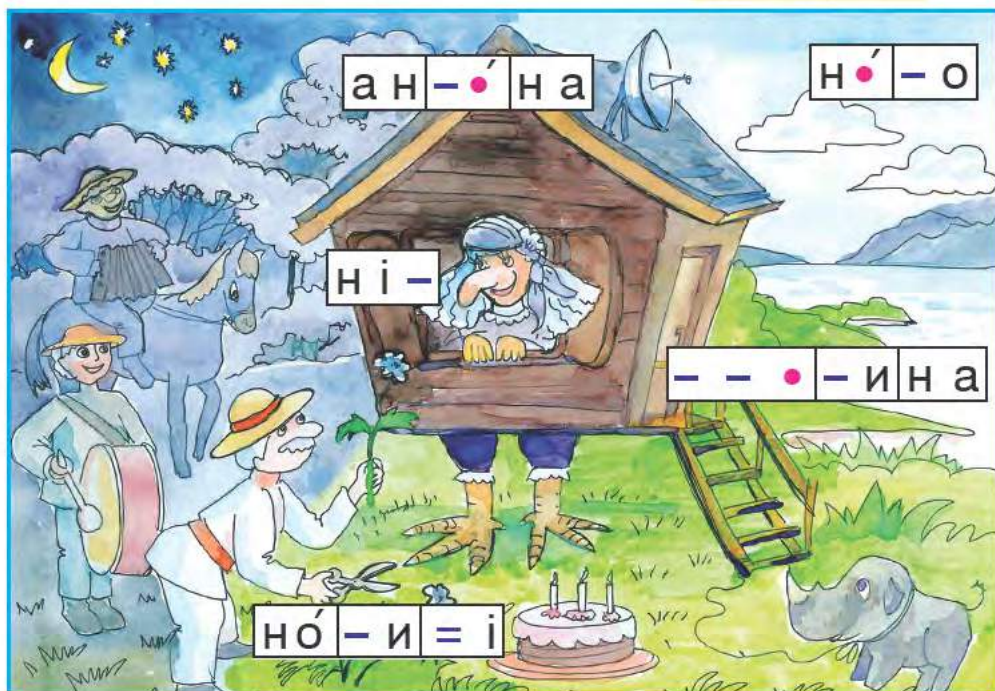
$$\begin{array}{c} [H] \\ [H'] \end{array} \quad H$$

H

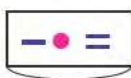
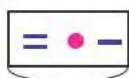
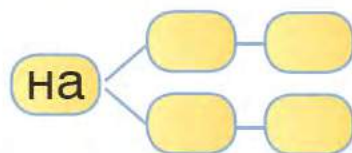
на ні нам

на ну но ни ні

! = Hi

на
но
нам
ним

на! – **ia!**
нам – **nouă**
не́бо – **cer**

антэна – **antenă**
барабáн – **tobă**
драбина – **scară**

Виокремлення і вимова звуків [н], [н'] у почутих словах.

Н Ніна і Нонна

Н

А
У
О
И
М
І
Н

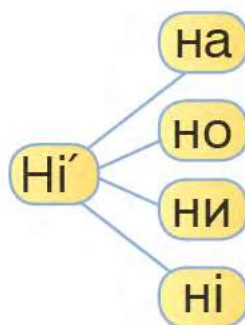

Он Нонна і Ніна.

У Нонна

– Ніно, на

Нонна _____, а Ніна _____.

он – **iată**

диван – **canapea**

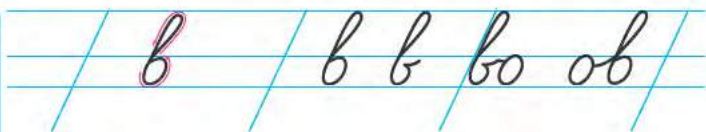
сукня – **rochie**

нога – **picior**

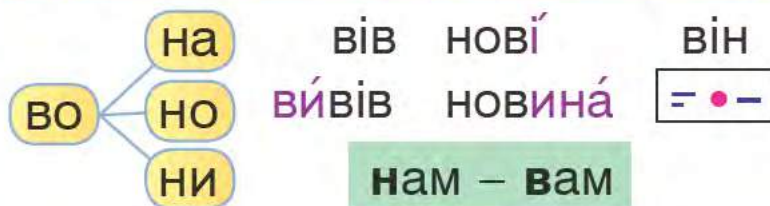
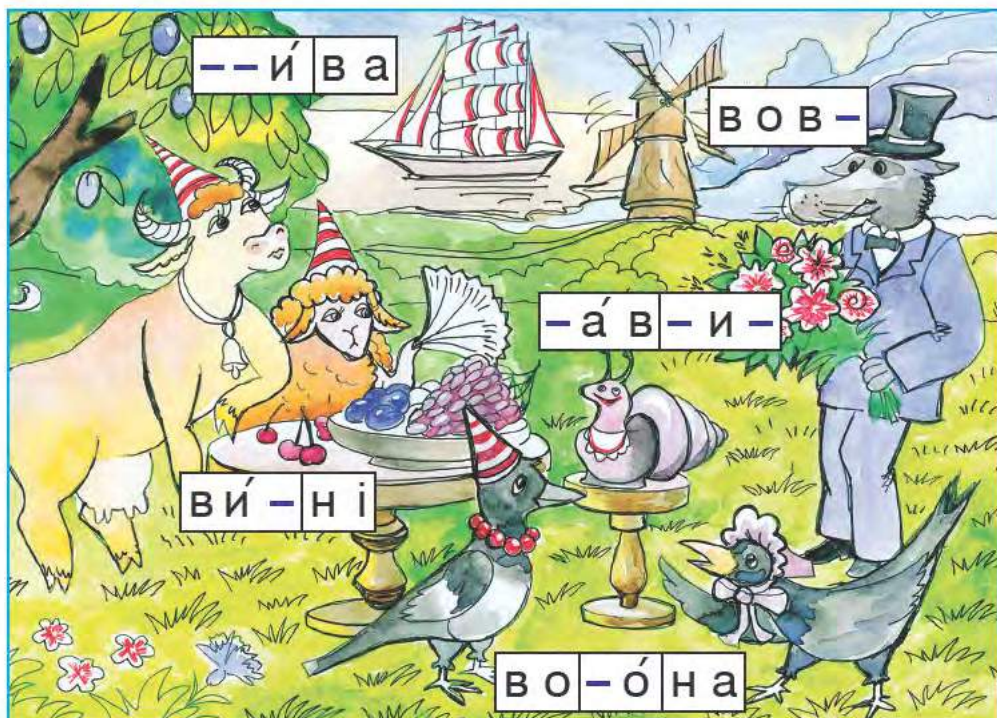

Читання слів та речень. Уважний запис слів із великою Н.

[в] В

ва ву во ви ві

він — el

вона́ — ea

вів — a dus, ducea

ві́вів — a scos

мо́ва — limbă

нова́ — nouă

нові́ — noi

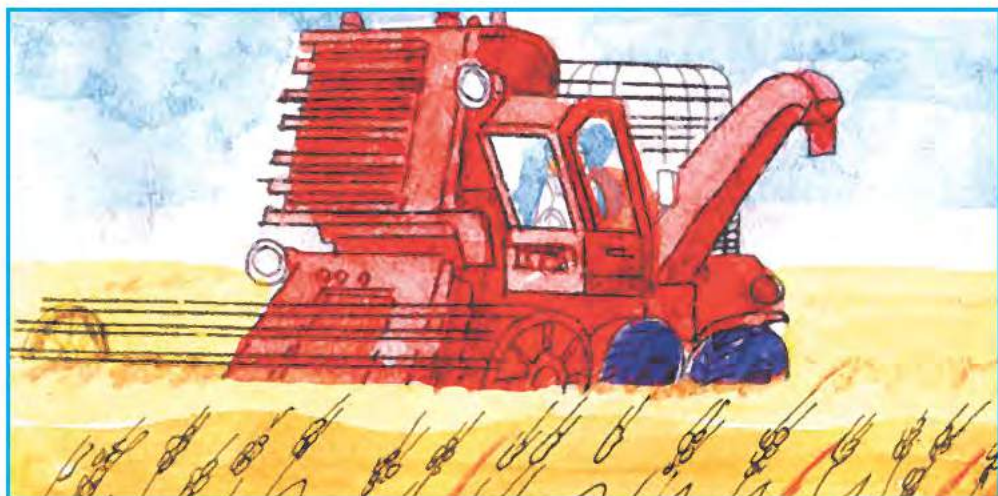
новина́ — noutate

Виокремлення на слух мовних одиниць. Повторення за вчителем.

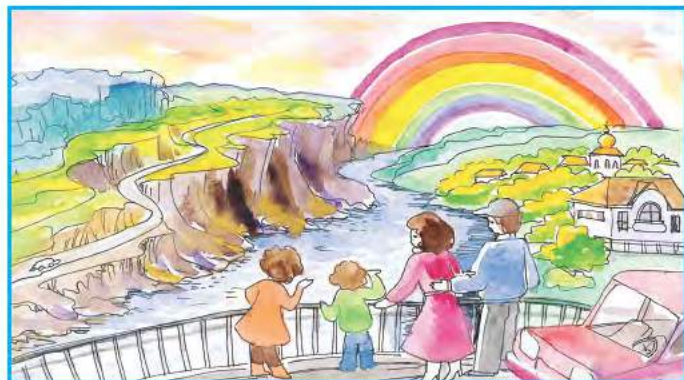

В Вони на ниві.

В

Он н́ива. На н́иві
Іва́н ві́вів на н́иву

Ві́ - а

Ві́ - - о -

Ві - а́ = і =

ні́ва – **lan**

комба́йн – **combină**

веселка – **curcubeu**

ді́вляться – **privesc**

Читання слів нескладної структури. Особливості написання слів.

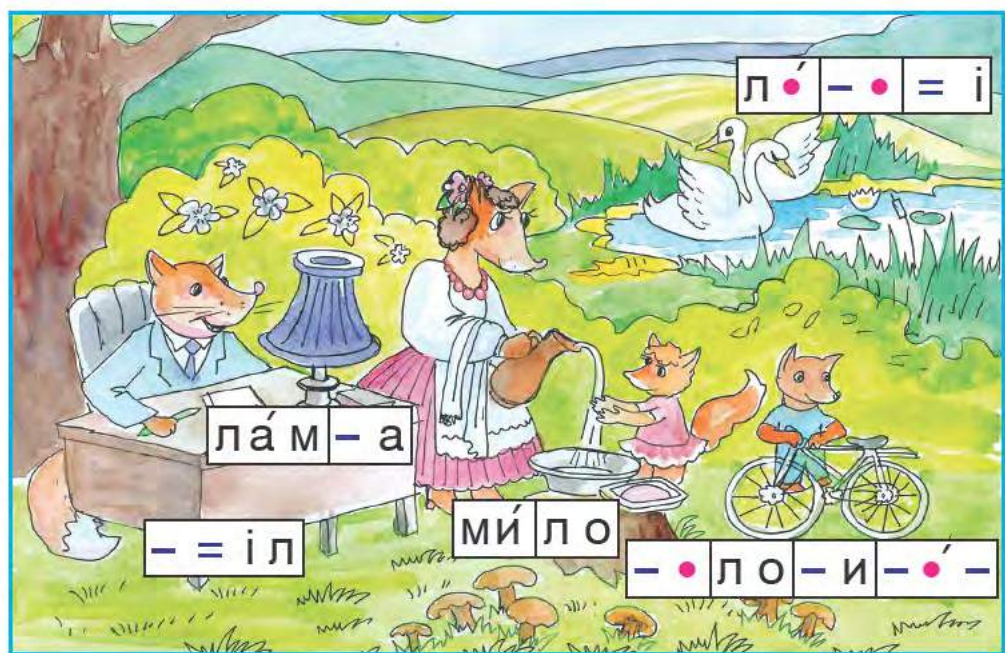
А
У
О
И
М
І
Н
В

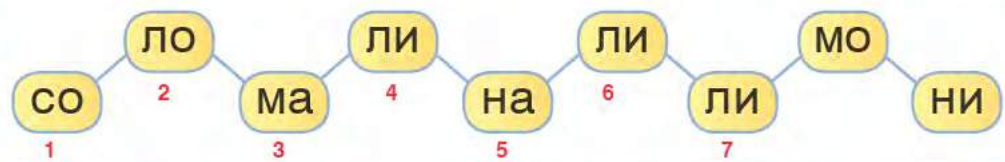
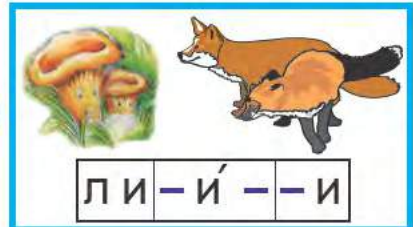
[л]
[л'] Л

л лу ллюн

ла лу ло ли лі

ла́н – лані́
на лану

лові́! – **prinde!**
лові́ла – **prindea**

лі́ла – **turna**
налі́ла – **a turnat**

Виокремлення і вимова слів зі звуками [л], [л'].

Л

Ліна

Л

А

У

О

И

М

І

Н

В

Л

Лі́на, Алі́на і Ні́ла у _____.

– Лі́но, Лі́но, на лимо́ни!

– Ні́ло, лимо́ни ліло́ві?

– Ні, лимо́ни .

Алі́на ма́ла.

Ні́ла _____ лимо́н Лі́ні.

Львів – **Lviv**
ліло́ві – **violete**

жо́вті – **galbene**
ма́ла – **mică**

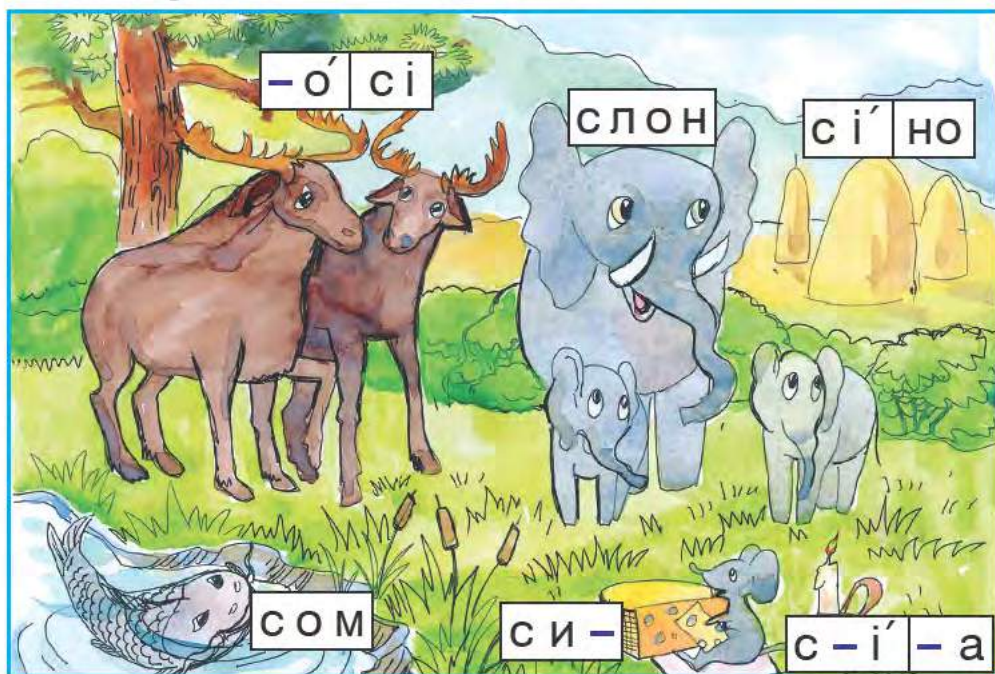
Уважність під час написання малих і великих літер.

[с]
[с'] С

с са су со син

са су со си сі

сам сум сом сим сім

сосна́ – со́сни

син – сині́

ніс

сліва́ – сліви

слон – слоні́

нас

сон – сом

сі́но сі́ни

сіні

сві́ча – lumânare

сі́но – fân

син – fiu

сосна́ – pin

сир – cașcaval

лист – frunză

сі́ни – tindă

лось – elan

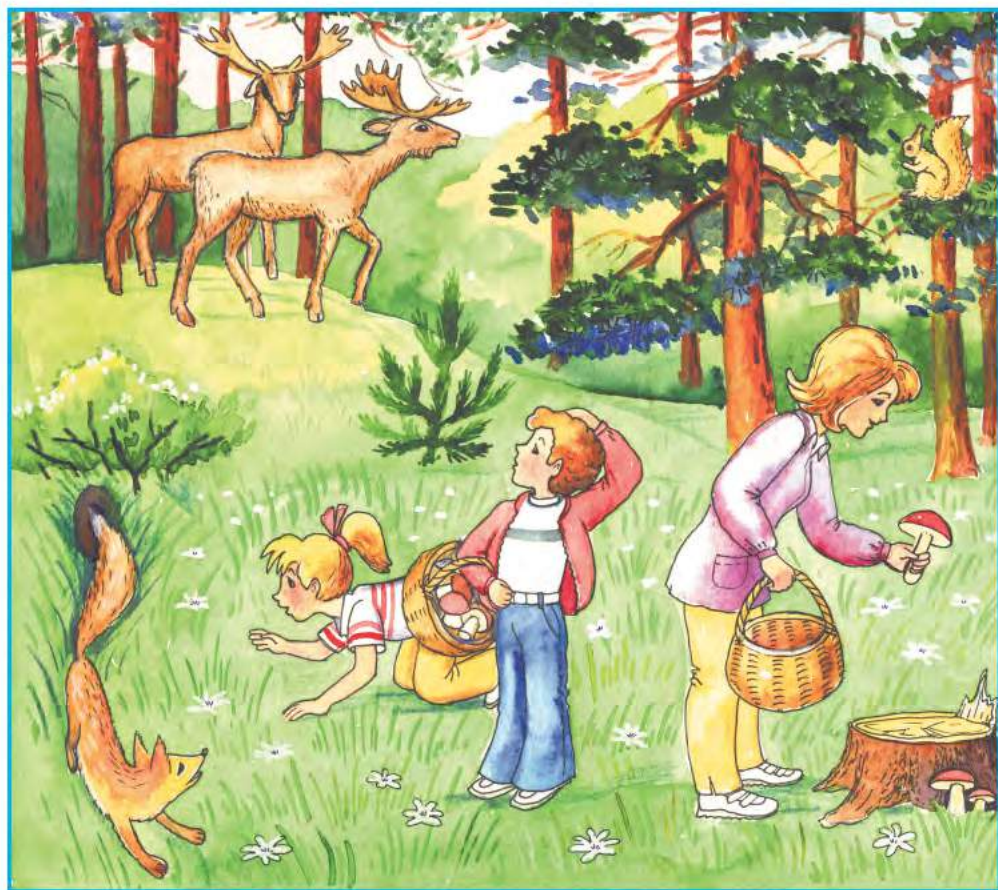
Читання слів і складів з допомогою вчителя. Місце звука [с] у слові.

С / Снава і Сава у лісі.

С

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С

Ми і мама у лісі

- Мамо! У лісі со́сни?
- У лісі со́сни, ло́сі...
- Інно! А он і лис!

Ми у лісі. – Noi suntem în pădure.

Виразне читання. Удосконалення навичок самоконтролю при письмі.

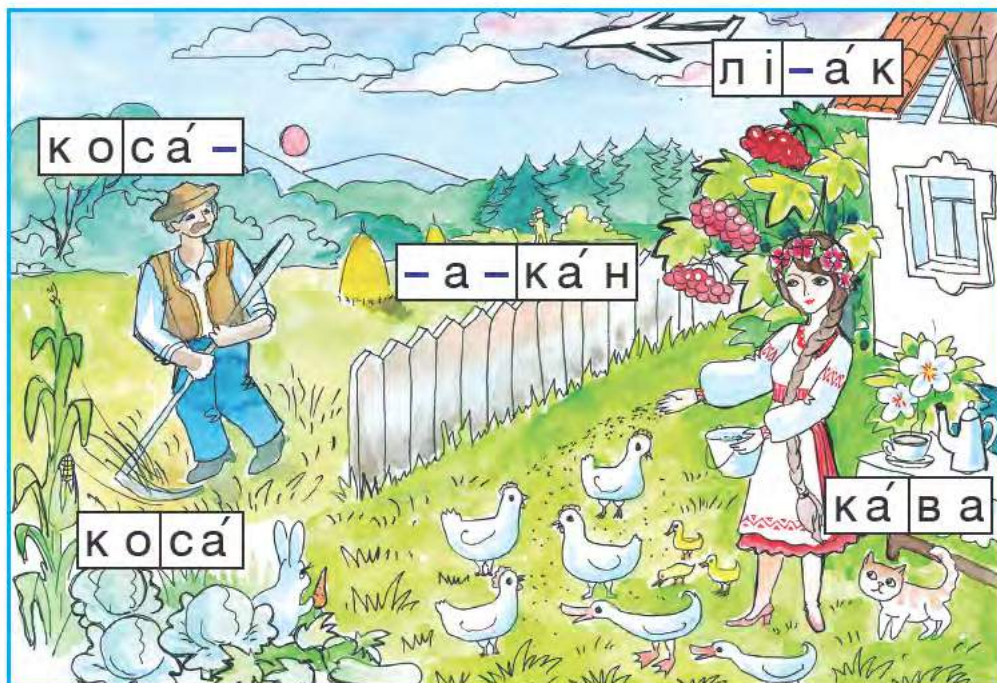

[к] К

к

калина коса

ка кі ко ку ки

ка́ва

віно́к

калі́на

коса́

ві́ник

калі́нова

клас

сі́но

лісо́к

квас

сінокі́с

лісні́к

калі́нова – de călin(ă)

коса́ – coasă

коса́ – cosiță, coadă

лісо́к – crâng, pădurice

лісні́к – pădurar

віно́к – cunună

ві́ник – mătură

вікно́ – fereastră

Виокремлення звуку [к] у складах, словах. Поділ слів на склади.

К / Клава коло вікна.

К

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К

Клава, Оксана і Миколка у К_____.

Кили́на
Кили́нка
Кири́ло
Кири́лко

коло – **cerc**
ко́лос – **spic**

лин – **lin (pește)**
мли́н – **moară**

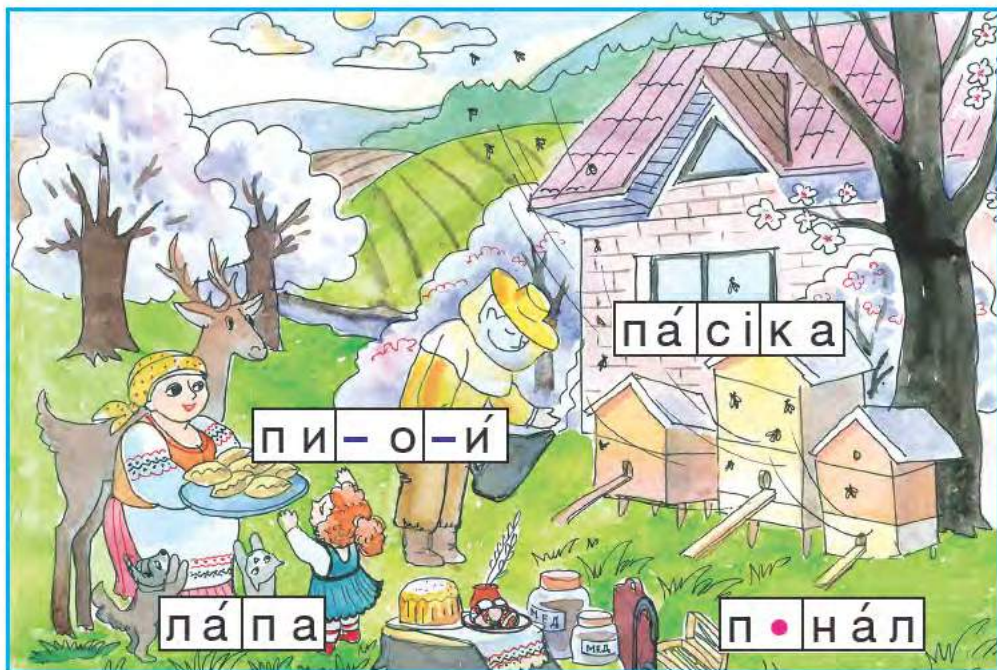
Творення і читання нових слів. Графічне відтворення почутого.

[п]

П

п пишка писанка

па по пу пи пі

пи-са́-ла
лі-пі́-ли
по-спá-ли
сі-па-ла
по-мі́-ли

по
-о

спі́ла

ні́с

по-ні́с

са́па
сапа́в
сапа́ла
сапа́ли

4 2 1 3 7 5 6
а и п с а н к

па́сіка – prisacă
пенáл – penar
пéсик – cățel

пирогі́ – plăcinte
писа́ла – scria
лі́па – tei

Розуміння змісту речень з прийменниками. Самостійна побудова.

П Пилип

П

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П

Поліна і Пиліп

Полі́на і Пилі́п писа́ли:

– Мі́ла ма́мо! Ми у па́на Панáса і па́ні Олі.

У па́на і па́ні полі́ли пі́вники.

Лилі́, лилі́, лилі́,
Пилі́, пилі́, пилі́.

Лилі́, лилі́
Пилі́, пилі́

пі́вники – **iriși, stânjenei**
полива́лка – **stropitoare**

пилі́ – **au băut**
полі́ли – **au udat**

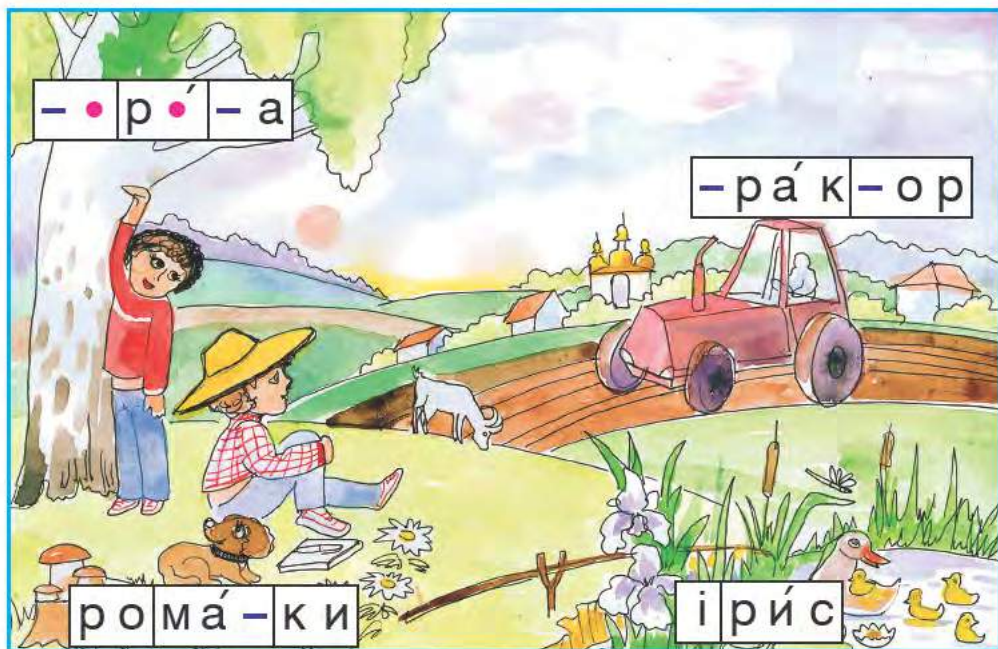
Усвідомлення розбіжностей у записі слів з п. Велика літера.

[p]
[p'] р

р рис

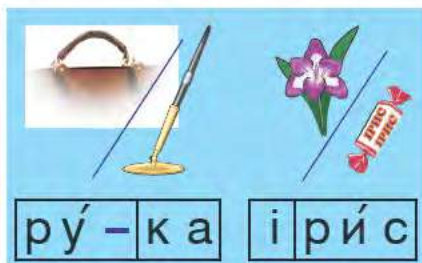
ра ру ро ри рі

росá – рослá – рослі́
ра́но – ра́нок

ра́но – но́ра

ви
-о
ріс

ра́нок – **dimineață**
рис – **orez**
ріка́ – **râu**
рома́шки – **margarete**

росá – **rouă**
рослá – **creștea**
берéза – **mesteacăn**
но́ра – **vizuină**

Чітка вимова слів і складів. Розмежування значень слів.

Р Роман у полі

Р

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р

Рáно. Ромáн і Руслáн на пóлі. На пóлі
росá.

Ромáн і Руслáн косарі́.

– Ромáн, он і Ромео!

рáно – **devreme**
косарі́ – **cosași**

косі́ли – **au cosit**
пóле – **câmp**

Правильна розстановка пунктуаційних знаків. Списування тексту.

[т]
[т'] Т

/т/ торт там

та ту то ти ті

тут   тáто – тáтко
так   мáти – мáтінка
там   таксі́ – таксі́ст
тому   тра́ктор – тракторі́ст

кóтики

там – **acolo**
тут – **aici**
та́чка – **roabă**

кóтики – **pisoiași**
кóтики – **mâțișori**
світлофóр – **semafor**

Складання речень за малюнком. Чітка вимова звуків [т], [т'].

Т Тарас у полі.

Т

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т

Толо́ка

Всі на полі.

Та́то і ма́ма Ната́лки і Мико́лки на полі. Тут ма́ма Тара́са і Ки́лінки. Там та́то Ти́мка і Тама́ри.

Ні в тин, ні в ворота

Ні в тин, ні в ворота – **Nici în clin,**
nici în mînecă

Виразне читання. Правильний запис слів з малою буквою т.

[e]

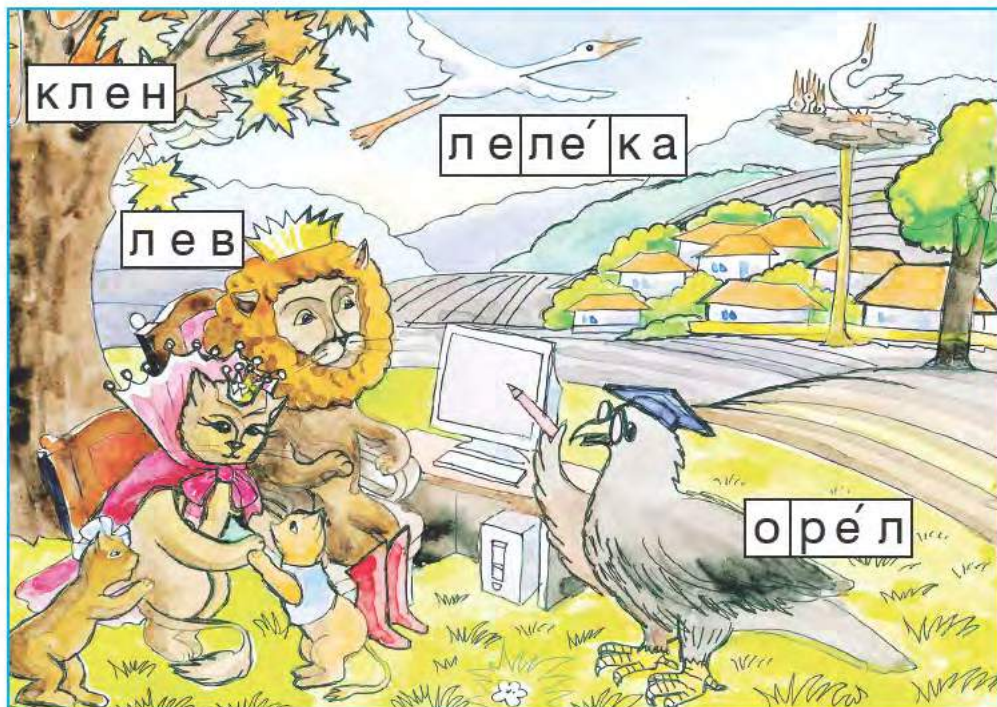
е

е

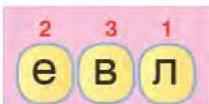
екран

поле

ем ен ел ес ер те пе ке ве

екра́н степ
село́ клен
по́ле кле́кіт
росте́ леле́ка

мале́ – вели́ке
веселе́ – сумне́
село́ – села́
сестра́ – се́стри

клен – **arțar**
лев – **leu**
леле́ка – **barză**

орёл – **vultur**
веселе́ – **vesel**
сумне́ – **trist**

Слухання і вимова слів зі звуком [e] в ненаголошеному складі.

Є / Єлеонора – сестра.

Є

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Є

Еміліка і Єлеонора – сестри.

Стало тепло. Єлеонора присіла коло квітки. Вона сплела віночок.

Сестра попросила:

– Еміліко, не наступі на метелика.

метелик – **fluturaș**
сплела – **a împletit**

тепло – **cald**
коло – **lângă**

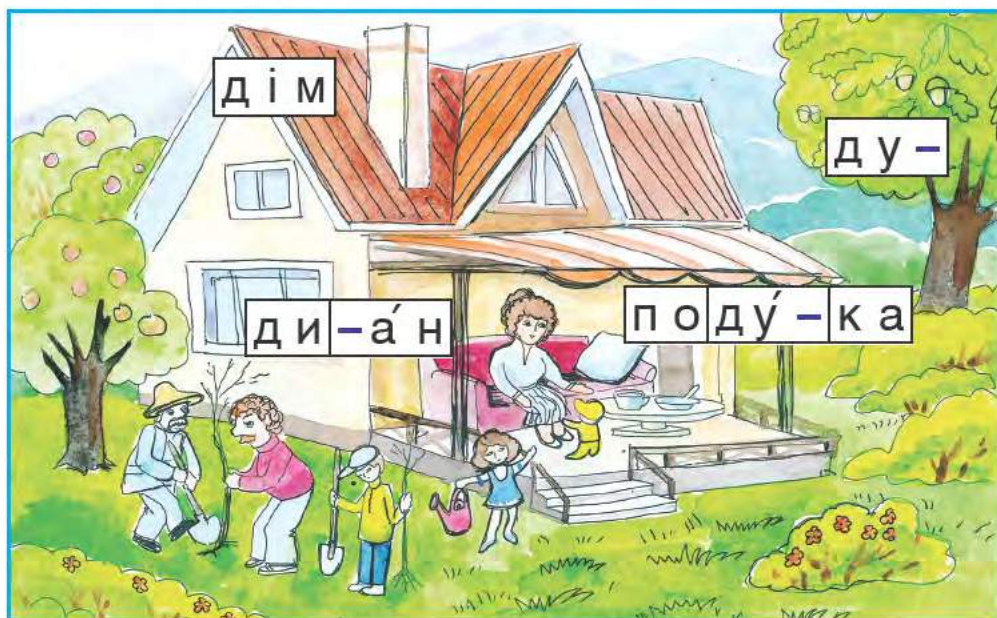

Читання слів і речень. Списування друкованого і рукописного тексту.

[Д]
[Д'] Д

g gim dig

да – та де – те ді – ті ду – ту
ди – ти до – то

дам	дам – там	сад
дим	рот – рід	садóк
дім	плід – пліт	саді́ли
мед	дід – діти	посади́ли

Д { ім
им

дам – voi da
двір – curte
дим – fum
димáр – hodgeag

дуб – stejar
мед – miere
плід – fruct
пліт – gard

Чітка вимова приголосних [Д], [Д'], [Т]. Регулювання сили голосу.

Д Дніпро – ріка.

Д

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д

Да́на і Дми́тро

Та́то, ма́ма і ді́ти – ро́діна. Ді́ти – Да́на
і Дми́тро. Та́то – Дани́ло. Ма́ма – Дари́на.
Діста́ли спі́лі і соло́дкі . Сік тік на
рукі́. Доло́ні ста́ли лі́пкими. Смако́та!

ді́ти – **copii**
доло́ні – **palme**

ро́діна – **familie**
соло́дкі – **dulci**

Письмо під диктовку. Вживання великої букви в назвах імен, річок.

Повторення

1. Послухай і повтори за вчителем слова.

ніс

сіно

мила

мале

діти

тато

2. Скажи, де в житті ти використовуєш ці предмети?

3. Прочитай слова.

нам – вам

мила – мили

дим – дім

рано – нора

липа – пила

4. Спиши речення у зошит з друкованою основою.

Клава коло вікна. Роман у полі.

5. Склади діалог з 2–3-х реплік за малюнками.

Розрізнення сприйнятих на слух мовних одиниць. Чітка вимова.

Перевір себе

1. Прослухай текст і вивчи напам'ять.

Коси, коса, поки роса.

2. Усно склади речення за малюнками.

3. Прочитай речення.

Дніпро – ріка. Вона коло квітки.

4. Розташуй слова у правильній послідовності.

ВИЛИВ

Іван

воду

5. Постав запитання до малюнків.

Розуміння змісту прочитаного. Оформлення записів у зошитах.

[з]
[з'] 3

з залото зал

за зу зо зи зі зе

зір
звір
зал
золото
зоопарк
мороз
морозиво
возити

коза – коса

з	с
зерно	село
зірка	сітка

замок – **castel**
замок – **lacăt**

зозуля – **cuc**
зір – **vedere**

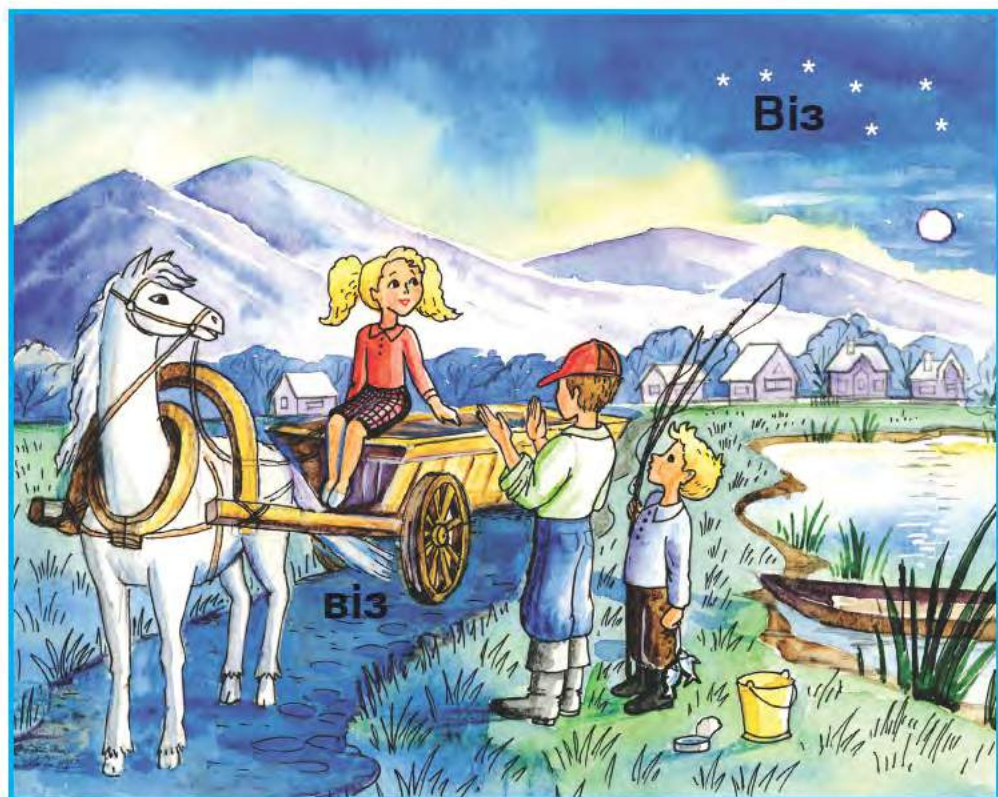
Аудіювання. Артикуляція звуку [з]. Багатозначність слів.

З

Зелене – село.

З

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З

Селó Зелéне за óзером. Кóник і віз
кóло óзера. На вóзі Зі́на. Кóник везé
Зі́ну. Зіне́л і Зоре́л кóло вóза. У Зіне́ла
вúдка і відрó. Ді́ти лові́ли в óзері

віз – **căruță, car**
Віз – **Carul Mare**

óзеро – **lac**
везé – **duce, transportă**

Самоконтроль під час письма. Правильне вживання букви **з**.

ь

ѣ ѣ

съ день

но – ньо ло – льо со – сьо то – тьо

день

кві́тень

пень – пеньо́к

кінь

тра́вень

лід – льодо́к

кара́сь

липень

день – деньо́к

діду́сь

ве́ресень

льон – льоно́к

зе́лень – verdeață

кві́тень – aprilie

ма́льва – albă

опеньки – ghebe

пень – buturugă

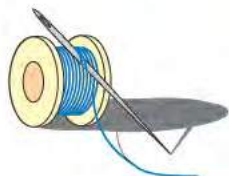
тра́вень – mai

Слухання. Вимова м'яких приголосних.

ь ь Льон – рослина

ь

Льон

А ось льон. Льон – польова рослина. Він квітне сіньо-сіньо. Льон прино́сить нам вели́ку ко́ристь. І ткани́ни, і нитки́, і навіть лі́ки – усе з льону.

Степа́н – Стьо́па
Іва́н – Іва́сь

Петро́ – Петру́сь
Леони́д – Льо́ня

кві́тне – **înflorește**
ко́ристь – **folos**
льон – **în**

польова́ – **de câmp**
прино́сить – **aduce**
росли́на – **plantă**

Правильне читання і відображення на письмі м'якості приголосних.

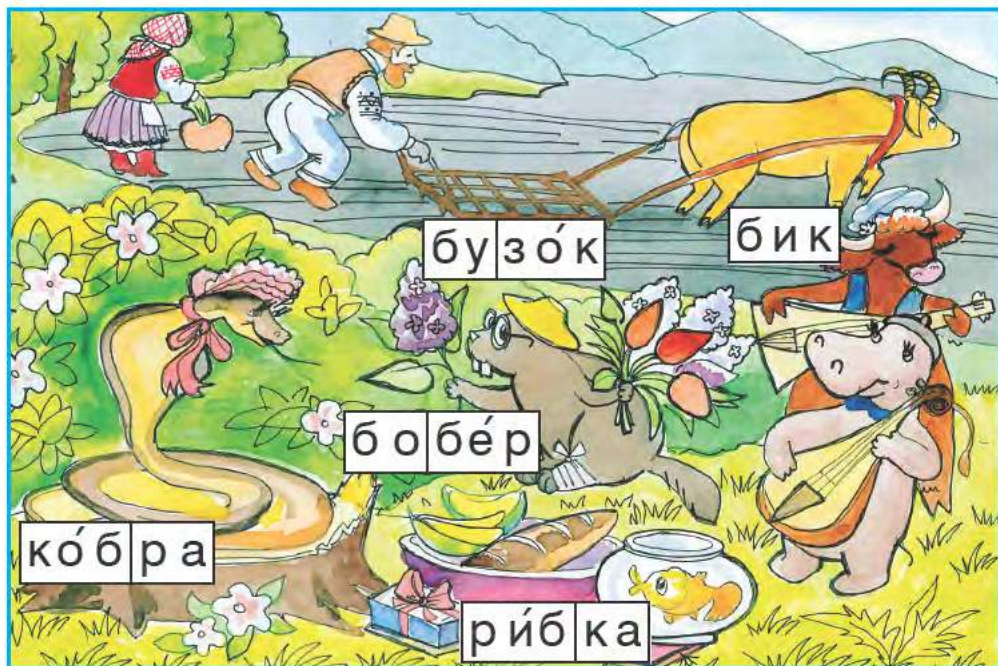
А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
ь

[б] б

б бужок брат

ба бу бо би бі бе

батон бобі

букет бобрі

бақан – бақан

брат – браті брати

бік

пик

зуб

суп

рібка

ріпка

бабка

папка

б/п

бобёр – **castor**

брат – **frate**

браті – **frați**

брати – **a lua**

бужок – **liliac**

рібка – **peștișor**

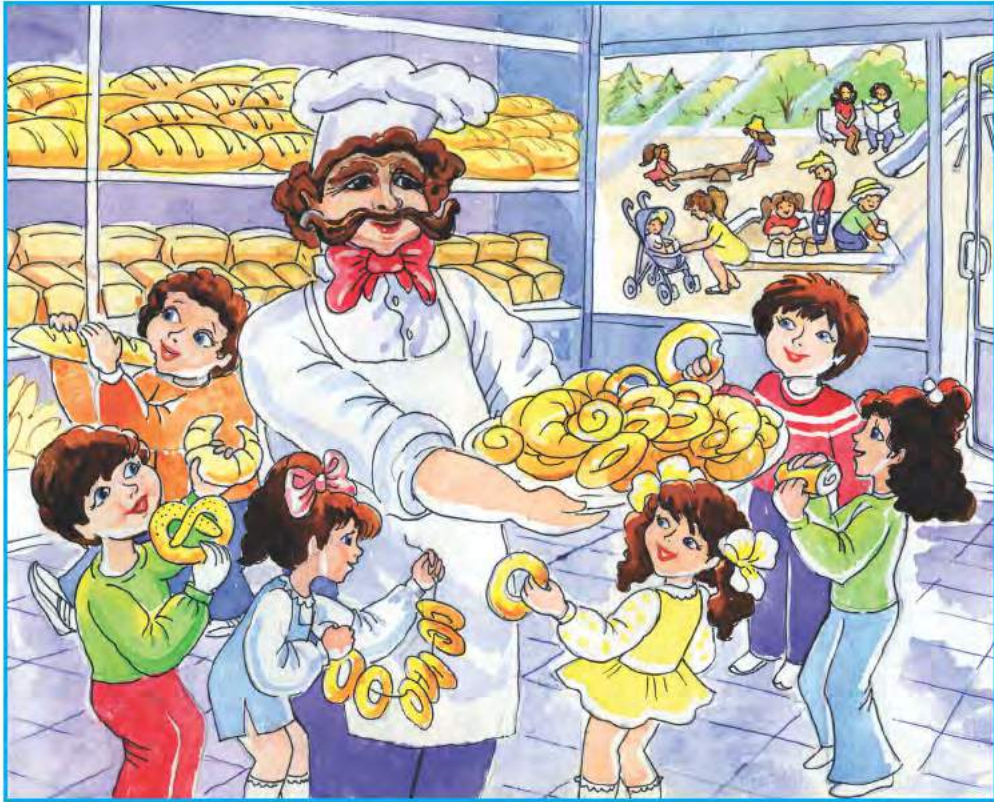
Розрізнення на слух та чітка вимова слів з приголосними [б] – [п].

Б

Бориспіль

Б

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б

Боріс – пе́кар. Він ві́пик бу́лки. Боріс розда́в усі бу́лки, бу́блики і бато́ни. Діти ра́ді.

До́бре ді́ло робі́ смі́ло.

бу́блик – **covrig**
бу́лка – **chiflă**

ві́пик – **a copt**
пе́кар – **brutar**

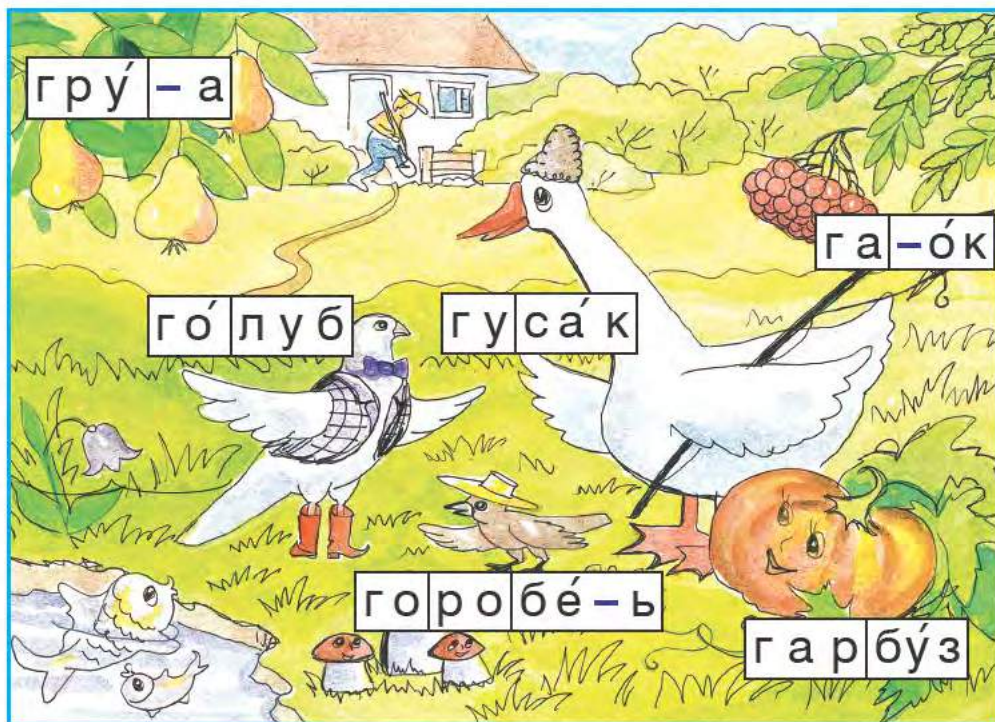
Вивчення напам'ять приказок. Письмо на друкованій основі.

[г]

Г

г ги галуб гусак

га гу го ги гі ге гу гі
гру грі гар гор гри гре

горód

госпóда

пирі́г – порі́г

горóдина

госпóдар

горобі́на

господáрство

рі́би – грибі́

гачók – cârlig

гóлуб – porumbel

горобéць – vrabie

госпóдар – gospodar

Артикуляція звуку [г]. Повторення за вчителем. Вимова слів і складів.

Г Ганна Гнатик

Г

Гна́тик, Га́нна, Га́лінка, І́гор та Оле́г
мандрува́ли Карпа́тами. Там росту́ть
дуб, граб, бук і гороби́на. Ді́ти були́ на
Гове́рлі. Вони́ збира́ли ліка́рські росли́ни.

бук – **fag**

Гове́рла – **Hoverla**

гороби́на – **scoruz**

граб – **carpen**

ліка́рські – **medicinale**

росту́ть – **cresc**

Зв'язне читання. Написання великої літери у власних назвах.

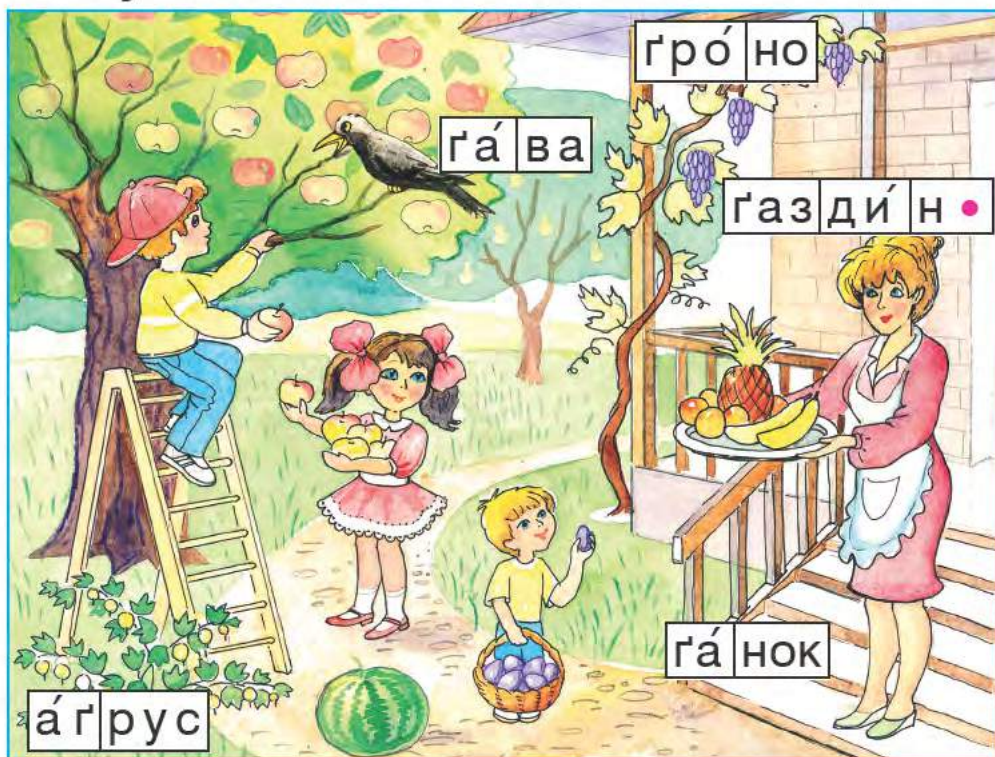
А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г

[ґ]   ґ

ґ   ґ   ґо   ґава

ґа   ґу   ґо   ґи   ґі   ґе

ґа́зда

ґу́ля

ґрунт

а́ґрус

4 2 1 5 3 7 6
з у ґ и д и к

ґ ра́ ти

ґ ра́ ти

ґа́ва – **cioară**

ґа́зда – **gospodar**

ґа́нок – **pridvor**

ґро́но – **ciorchine**

ґрунт – **sol**

а́ґрус – **agriș(ă)**

Розрізнення на слух слів з літерами ґ та ґ. Чітка вимова.

Гелґотали гуси

Г

– Га-га-га, га-га-га,
Ви сьогодні нам ґазда́? –
Гусáк Гна́тика пита́в.
А він прúтиком погна́в:
– Іді́ть, гúсоньки, на став!

Ґа́ва до́бре ґаздува́ла,
ґоґель-моґель зготува́ла.

ґелґота́ли – **gâgâiau**
погна́в – **alunga**

прúтик– **nuielușă**
став – **iaz**

Написання слів з літерою ґ. Читання скоромовок. Власні назви.

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г

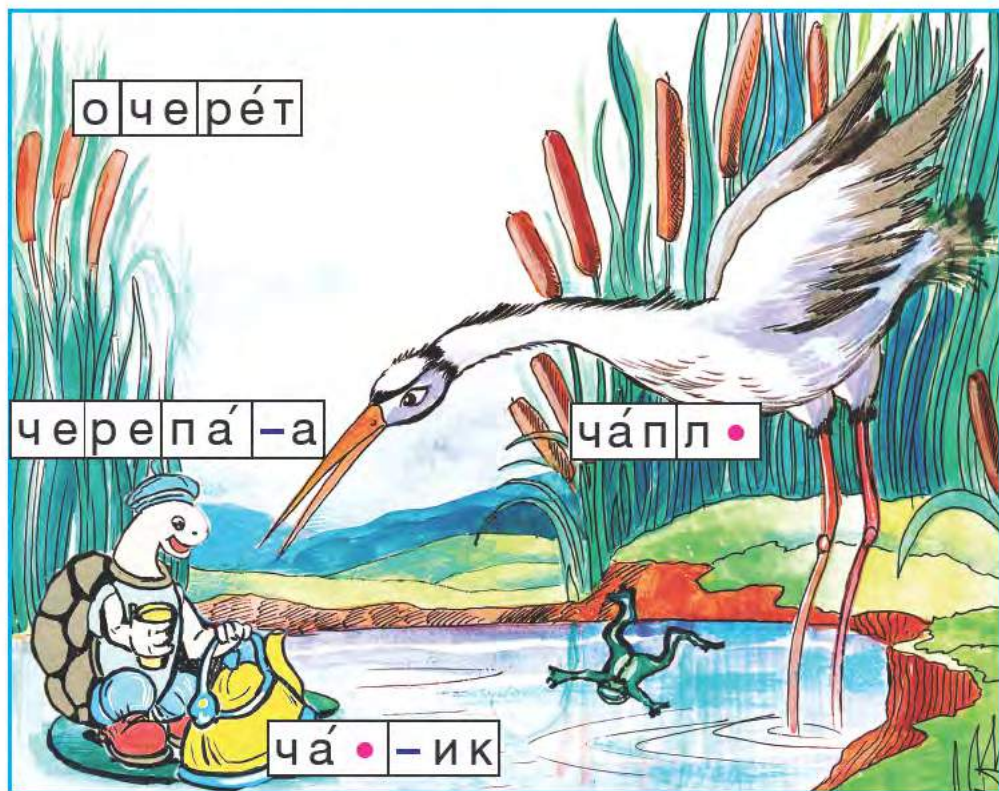
[ч]

Ч

ч

чодит

ча чу чо чи чі че

часнік

чапати

бачити

чолó

чути

чекати

мовчати – кричати

зуб

суп

чуб

чик

чапля – **bâțlan**

чобіт – **cizmă**

бачити – **a vedea**

очерёт – **trestie**

Усний опис малюнка з використанням слів із буквою ч.

Ч

Черкаси Чоп

Ч

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч

Чабáн пасé овéчок на полоніні. Там
зелéна травá. У чабанá сопілка. Марічка
принесла́ чабанóві обід.

чаба́н – **cioban**
на полоніні – **pe plai**
пасé – **paște**

принесла́ – **a adus**
сопілка – **fluier**
травá – **iarbă**

Читання тексту вголос. Підбір заголовка. Велика літера у назвах.

[й]

Й

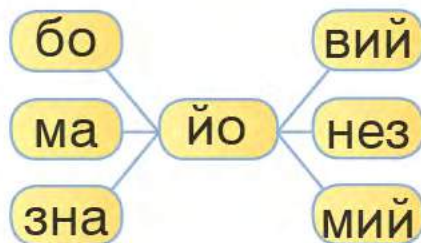
й його йод край

йо ай ей ій ий

йод гай мій
ой край твій
той знай його

молодій – старій

його – al său
гай – câng

край – ținut, meleag
рій – roi

Відповіді на запитання до малюнка з допомогою вчителя.

Ї Йосип Йордан

Й

– Йой-йой-йой! Йой-йой-йой!
Пла́че гі́рко за́йчик той.
Ма́ма клі́че на весь гай:
– Де ти, синóчку-у-у? Стрива́й!

Наді́йка   Сергі́йко
Андрі́йко   Матві́йко

дубо́вий – **de stejar**
гі́рко – **amarnic**

клі́че – **cheamă**
пла́че – **plânge**

Творення нових слів за допомогою заміни складів. Написання слів.

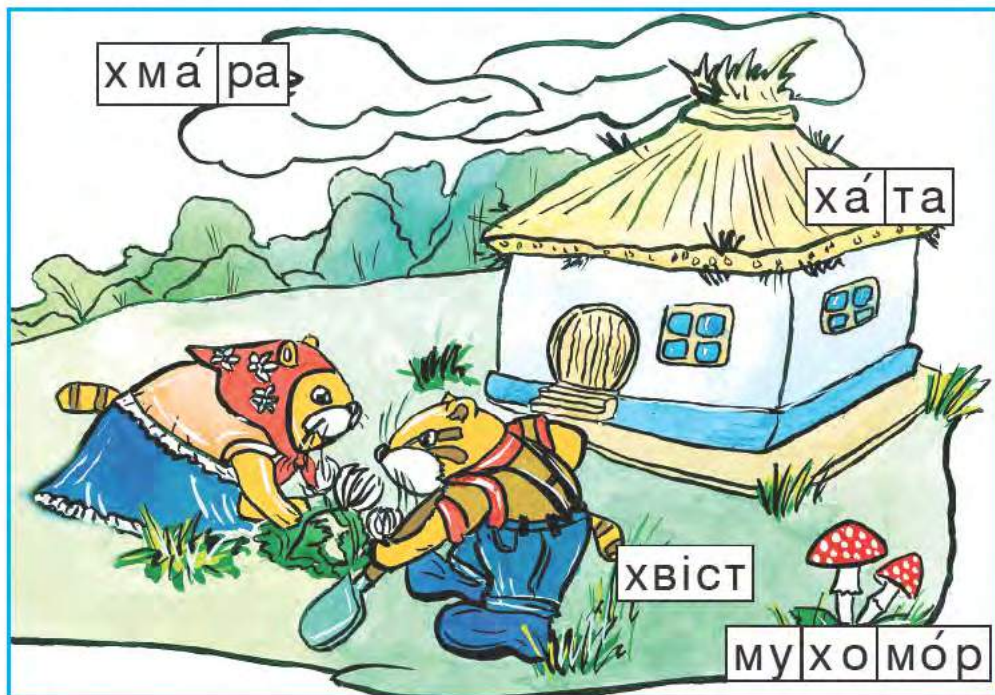
А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й

[x] X

х хо ху ох ех

ха ху хо хи хі

хор   хліб
рух   хлібіна
сухо   хлібороб

сміх – сніг
холод – голод
помахав – помагав

хві́ст – coadă
хлі́б – pâine
хма́ра – nor
хо́лод – frig
хор – cor

помаха́в – a fluturat
рух – mișcare
сміх – râs
го́лод – foame
помага́в – ajuta

Слухання. Вимова звуків [х], [г] окремо й у словах.

Х Харків Хотин

Х

Хотін – старові́нне мі́сто на бе́резі
Дні́стра. Йо́мυ ба́гато ро́ків. У ньо́го
вели́чне і сла́вне мину́ле.

У Хотині́ побува́ло ба́гато тури́стів.

Хоті́нська

- орте́ = •

ба́гато – **mulți**
вели́чне – **măreț**
мину́ле – **trecut**

на бе́резі – **pe malul**
сла́вне – **glorios**
форте́ця – **cetate**

Виразне читання окремих слів і речень. Написання великої букви.

А
У
О
И

М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т

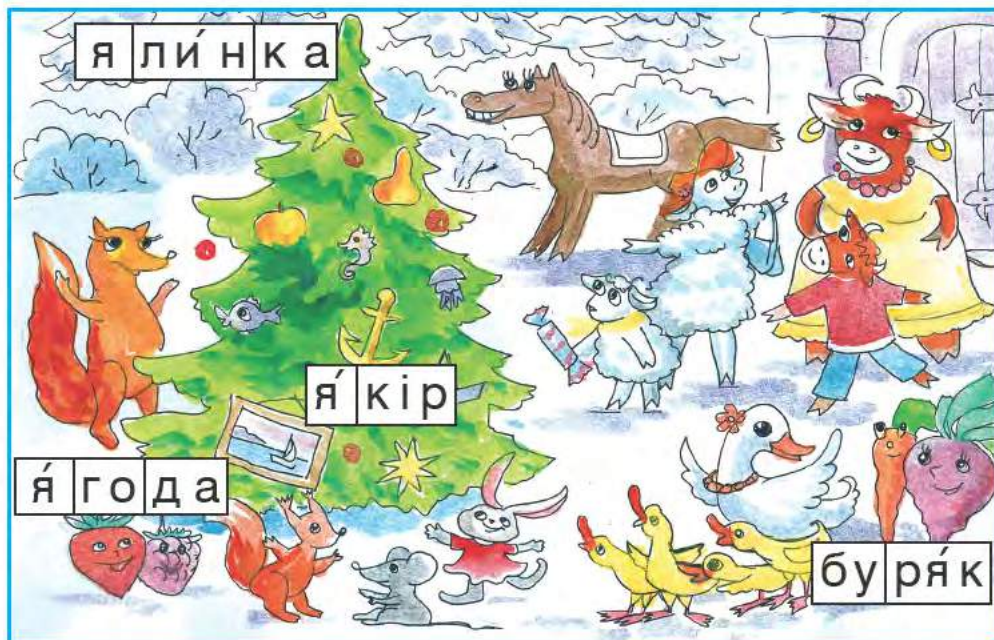
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х

[йа] Я

я ня ял явір

ря дя зя ля ня тя ся

я́сен
ялі́на
ві́яло
будя́к
змі́я

я́года – я́годи
я́блу́ня – я́блуко

мо́ре – мо́ря
по́ле – по́ля

мо́я

тво́я

сво́я

я́вір – **paltin**
ягня́ – **miel**
я́кір – **ancoră**

ялі́нка – **brad**
бу́ряк – **sfeclă**
теля́ – **vițel**

Повторення речень за вчителем. Вживання прийменників.

Я Ялта – місто

Я

Ялта – курортне місто. Дівчátка Яна і Яся прибулі до Ялти. Вони біля моря. У морі пливуть кораблі. Для них світить яскравий маяк.

яскравий – **luminos**

біля – **lângă**

далéко – **departe**

маяк – **far**

курортне місто – **oraş balnear**

мóre – **mare**

пливуть – **plutesc**

прибулі – **au sosit**

світить – **luminează**

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я

Уважність під час письма. Відтворення почутого на письмі.

Повторення

1. Прослухай речення і повтори за вчителем.

Льон – польова культурна рослина.

2. Розташуй слова у правильній послідовності.

морі   кораблі   пливуть   у .

3. Прочитай пари слів.

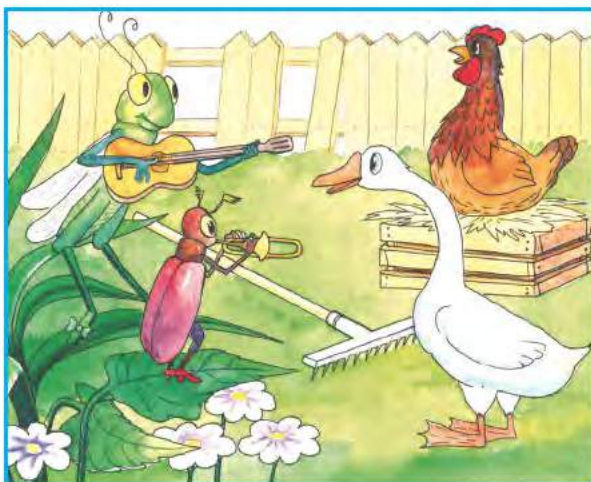
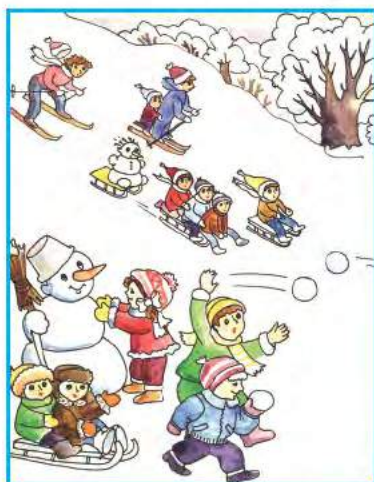
бік – пік   зуб – суп

рибка – ріпка   бабка – папка

4. Перепиши речення.

Добре діло роби сміло.

5. Побудуй діалог за малюнком.

Сприйняття на слух і розрізнення слів – назв ознак та дій.

Перевір себе

1. Прочитай і вивчи напам'ять.

Гава добре ґаздувала.
Гогель-могель зготувала.

2. Хто що робить на малюнку?

3. Прочитай речення.

Чабан пасе овечки на полонині.

4. Спиши у зошит з друкованою основою речення.

Ялта – місто.
Йосип спіймав йоржа.

5. Склади речення за малюнками.

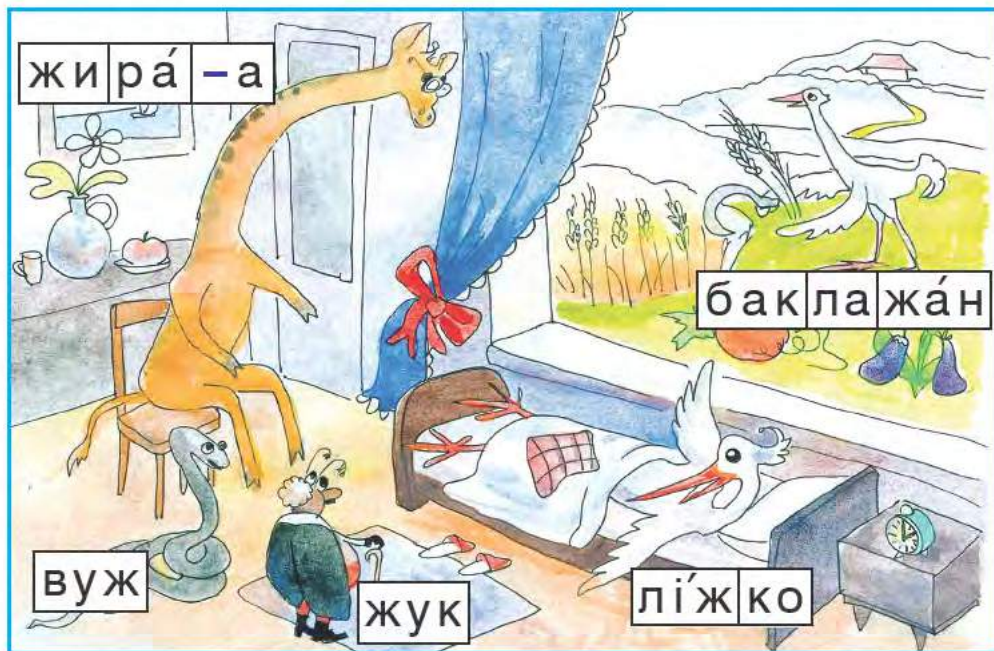
Усвідомлене читання доступних текстів. Правильне інтонування.

[ж] Ж

ж жито жук

жа жу жо жи жі же

жа́ти
жа́тка
жнивá

жаль
жура́
журба́

жи́то
жи́та
жи́ти

г ж
но́ги ні́жки
роги рі́жки

смугá – смужка – на сму́зі
дорóга – дорі́жка – у дорóзі

жирáфа – girafă
жук – gândac
лежи́ть – stă culcat

лі́жко – pat
ні́жки – picioarușe
вуж – șarpe-de-casă

Визначення на слух і вимова слів з чергуванням [г] – [ж] – [з].

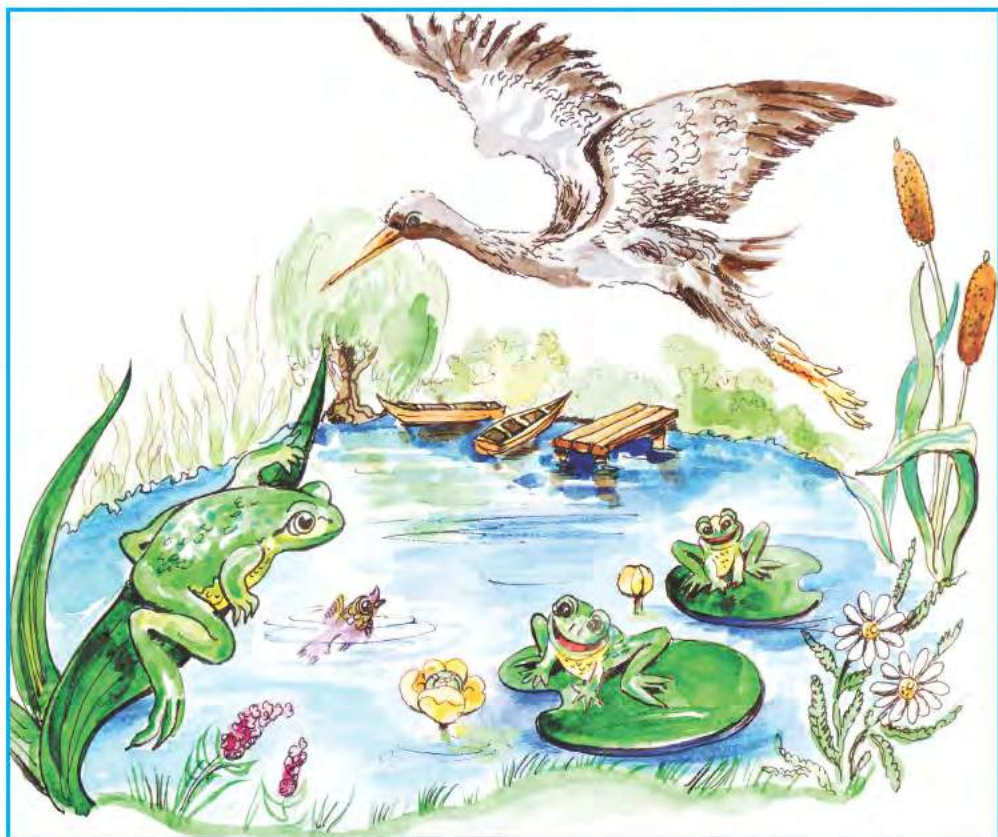
Ж

Жанна

Ж

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я

Ж

Жа́бі сۇ́мно в жабу́рінні.
Жа́бі б крі́ла журавлі́ні,
Журавле́м би скрі́зь літа́ла,
Жабеня́т розвеселя́ла.

жа́ба – **broască**

жабу́ріння – **mătasea-broaștei**

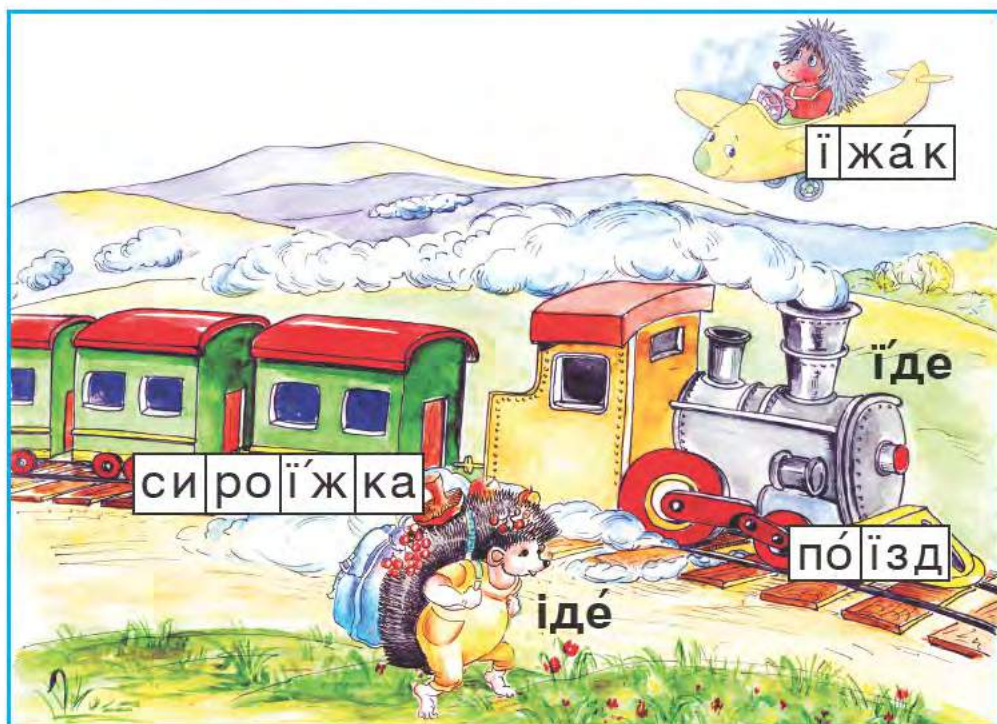
Вивчення напам'ять вірша. Правильне розташування слів у рядку.

[йі]

ї

ї

їжа їду

га́й – гаї́
край – краї́
рі́й – рої́

я їм
ти їси́
він, вона́ їсть

ми їмо́
ви їсте́
вони́ їдять

Вона́ – їжачи́ха. Її́ ді́ти – їжаче́нята.
Мій та́то – лі́кар. Мої́ батькі́ – пе́карі.

іду́ – merg pe jos
їду – merg cu un mijloc
de transport

їжа́к – arici
краї́ – ținuturi
пої́зд – tren

Звукове значення букви ї. Удосконалення вимови звуків [і], [йі].

Україна Іва

ї

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж

Українка я малéнька,
З України бáтько й нéнька,
На Вкраїні – вся роді́на,
Всім нам ма́ти – Украї́на.

не́нька – mămică

всім – tutoror

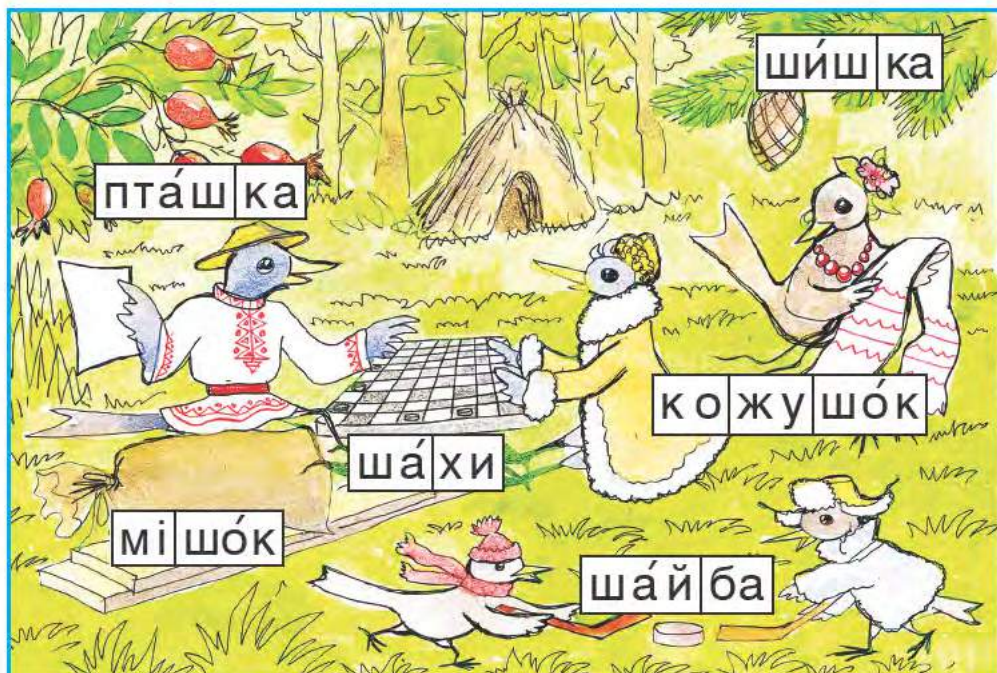
Вивчення напам'ять. Написання власних назв з великої букви.

[ш] Ш

ш ша си шкала

ша шу шо ши ші ше

вішивка

шити

вишивати

пошити

вишиванка

зшити

ложка – дошка

ти

ми

гру

ша

шахи – şah

шайба – rus

шішка – con

дошка – tablă

кожушок – cojocel

мішок – sac

Порівняння дзвінких і глухих приголосних. Читка вимова.

Ш

Шевченко

Ш

Шéпче ві́тер: «Ша-ша-ша!
 Шúбку бі́лочка знайшла!»
 Шелесті́ть трава́ похі́ла:
 «Шúбку бі́лочка купі́ла!»
 Шéпчеш ти, і ві́рю я:
 «Шúбка в бі́лочки – сво́я».

Сашко́

Мишко́

Лукáш

Тимі́ш

шелесті́ть – **freamătă**шéпче – **șoptește**знайшла́ – **a găsit**ві́рю – **cred**ві́тер – **vânt**похі́ла – **aplecată**

Розстановка розділових знаків. Виразне читання. Велика літера.

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж
І

Ш

[ц]
[ц'] Ц

ц цирк сцена

ца цу цо ци ці це

цап	цирк	сónце	залізни́ця
цвіт	цвах	суні́ця	ці́ркуль
ціна́	пра́ця	хло́пець	

рука́ – у руці́

1 3 2 5 4
с н о е ц

цегла – cǎrămidă
цирк – circ

ціна́ – preț
крині́ця – fântână

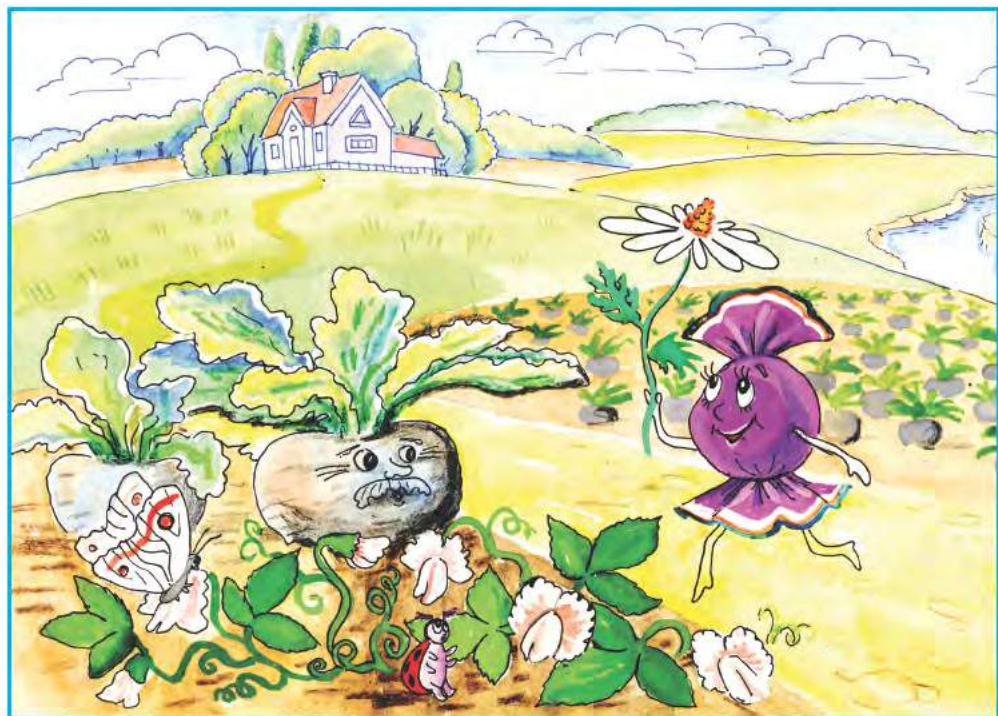

Складання речень зі словами цей, ця, це, ці. Вимова [ц], [ц'].

Ц Цецино – гора.

Ц

- Добрідень, Цукерко! Куді йдеш?
- Іду на іменіни до дівчинки Ірини.
- Візьмі і мене.
- Ти брудний, негárний.
- Не цурайся мене. Аджé якби́ не я, Цукро́вий буря́к, то не було́ б і тебе́.

іменіни – **ziua numelui, onomastică**
не цурайся – **nu te feri**

Розділові знаки у діалозі. Розвиток уміння розігрувати діалоги.

А
У
О
И

М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т

Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж
І
Ш
Ц

[йу] Ю

ю

юний білаю

НЮ ЛЮ ДЮ ТЮ СЮ ЦЮ

ювелі́р
юрі́ст
кльо́ч
лю́ди
нюх

зна

сі

мрі

ю

кі́ця – кі́цю
крині́ця – крині́цю
чита́й – чита́ю
солі́ – солі́ю
варі́ – варі́ю

ювелі́р – bijutier
юрі́ст – jurist

ю́ний – tânăr
лю́стра – lustră

Звукове значення букви ю залежно від позиції у словах.

Ю Юра Юля

Ю

Ю-ю-ю! Ю-ю-ю!
Танцюва́ти я люблю́.
Юю-юю-юю! Юю-юю-юю!
Я гуля́ю і пра́цюю!

Ю́рчик з Ю́ликом – браті́.
Ра́зом в шко́лу бу́дуть йти́.

танцюва́ти – **să dansez**
ра́зом – **împreună**

скри́пка – **vioară**
сопи́лка – **fluier**

Письмовий звуко-буквений аналіз слів. Вживання слів – назв дій.

А
У
О
И

М
І

Н
В

Л
С

К
П

Р
Т

Е
Д

З
Ь

Б
Г

Г
Ч

Й
Х

Я
Ж

Ї
Ш

Ц
Ю

[шч]

Щ

щ щасливо дощ

ща шу що ши щі ще

щáстя

пўща

щаслївий

щавель

щаслїво

гóрщик

щéдрий – скупїй

борщ – бóрщик

дощ – дóщик

кущ – кўщик

щáстя – fericire

щéдрий – darnic

щїтка – perie

щўка – ştiucă

гóрщик – ulcior

дощ – ploaie

Слухання. Вивчення звукосполучення [шч]. Правильна вимова.

Ш Щербинці – село.

Щ

Ще́дрик, ще́дрик,
Щедрі́вочка.
Прилеті́ла ла́стівочка.
Та й ста́ла нам щебетáти,
Ві́сть ра́дісну повідáти.
Ще́дрий ве́чір!
До́брий ве́чір!

щебетáти – **să șoptea**
щедрува́ти – **a semăna**

ві́сть – **veste, știre**
ве́чір – **seară**

Виразне читання і вивчення напам'ять щедрівки. Велика буква.

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж
І
Ш
Ц
Ю
Щ

[йе] Є

Є

малює

НЕ ЛЕ ТЕ СЕ ЄД ЕЛ

грає
годує
лунає

малює
розуміє
співає

дати – дає
мити – миє
радіти – радіє

Він не має олівця.
Його немає на уроці.

на
ви
пле

єнот – **raton**
радіє – **se bucură**
розуміє – **înțelege**
співає – **cântă**

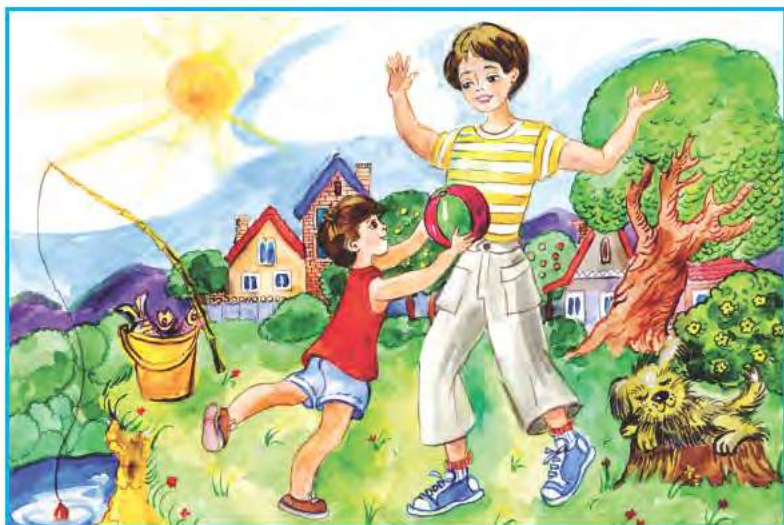
годує – **hrănește**
лунає – **răsună**
немає – **nu este**
не має – **nu are**

Вимова [є] на початку слова і складу, після голосних і приголосних.

Є Єва Євченко

Є

Євгѐнко і Євдокім – браті́. Вони́ ча́сто хо́дять на рі́чку. Ї́м подо́бається яскра́ве лі́тнє со́нечко і си́нє не́бо.

– Ми ра́зом відпочива́ємо, – ка́же Євгѐнко.

– Тако́ж гра́ємось, купа́ємось, лóвимо ри́бу, – допов́нює Євдокі́м.

Дру́жба – вели́ка си́ла.

лі́тнє – **de vară**
ло́вимо – **prindem**

гра́ємось – **ne jucăm**
купа́ємось – **ne scăldăm**

Правильне творення і написання слів – назв дій з літерою є.

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Є
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж
І
Ш
Ц
Ю
Щ
Є

[ф]

ф

ф

оф

фа

фара

фа фу фо фи фі фе

фа́ра
фа́рба
фі́алка
фа́рфо́р
фе́рмер
фа́кел
фа́ртух
профе́сія

фо́рма

фар

4 1 3 2
а а ф р

фа́рба – vopsea
фа́рфо́р – porțelan
фа́кел – torță, faclă

фо́рма – uniformă
фо́рма – formă
ту́флі – pantofi

Особливості вимови звуку [ф]. Складання речень за малюнком.

ф

Редір чував.

Ф

Відгадай загадку!

Намалювати можна нею
Будінки, хмари і поля,
Зелену затишну алею,
Високі гори і моря.
Зачарувати можна нею –
Така чудова й гарна!
Ти знаєш, як зовуть цю фею?
Її зовуть, звичайно, ф...а.

А
У
О
И
М
І
Н
В
Л
С
К
П
Р
Т
Е
Д
З
Ь
Б
Г
Г
Ч
Й
Х
Я
Ж
І
Ш
Ц
Ю
Щ
Є
Ф

Виразне читання вірша. Записування тексту під диктовку.

Ели́на / і Ели́віта – сестри.

Люлі-люлі, мій синочку

(Колиско́ва пі́сня)

Лю́лі-лю́лі, мій сино́чку,
Зроблю́ тобі́ коли́сочку,
Зроблю́ тобі́ коли́сочку
Та й пові́шу на дубо́чку.
Со́нце зійде – обі́гріє,
Роса́ впаде́ та й скупа́є.
Листо́к впаде́ та й накри́є,
Ві́трець ста́не – зако́ліше,
Птах прилеті́ть – заспи́ває.

бе́ре́за
бе́рег
дже́рело́

ве́рба – ве́рби
ве́сло – ве́сла
пе́ро – пе́ра

ве́сна – ве́сни
о́зеро – озе́ра
сте́бло – сте́бла

ві́трець – **vântișor**
зако́ліше – **leagănă**
коли́сочка – **leagăn**
накри́є – **acoperă**

пе́ро – **pană**
сте́бло – **tulpină**
обі́гріє – **încălzește**
бе́рег – **mal**

Творення пестливих слів. Вимова ненаголошених [е], [и] в словах.

Оленка біля телевізора

Оле́нка мале́нька

- Оле́нко мале́нька,
Чому́ ти раде́нька?
- Бо в ме́не весе́ла рідня́.
- Чому́ в те́бе о́чі такі́ голубе́нькі?
- На не́бо дивлю́ся щодня́.

Плато́н Воро́нько

ди́ре́ктор
ли́мо́н
кри́шити
три́во́га
бли́щати
дри́жати

земля́ – не́бо
висо́ке – низьке́

раде́нька – **bucuroasă**
рідня́ – **familie**

голубе́нькі – **albăstrui**
щодня́ – **în fiecare zi**

Особливості читання вголос. Дотримання темпу мовлення.

Євгенко малює, а Єва співає.

Складіть розповідь з допомогою:

а) малюнків;

б) запитань:

Що застеляє Євдокім? Якою водою він вмивається? Як він одягається?

в) слів та словосполучень:

прокидається, встає, застеляє ліжко, умивається, одягається швидко, снідає смачно, прощається, йде до школи.

встає – **se scoală**

снідає – **ia micul dejun**

застеляє – **face patul**

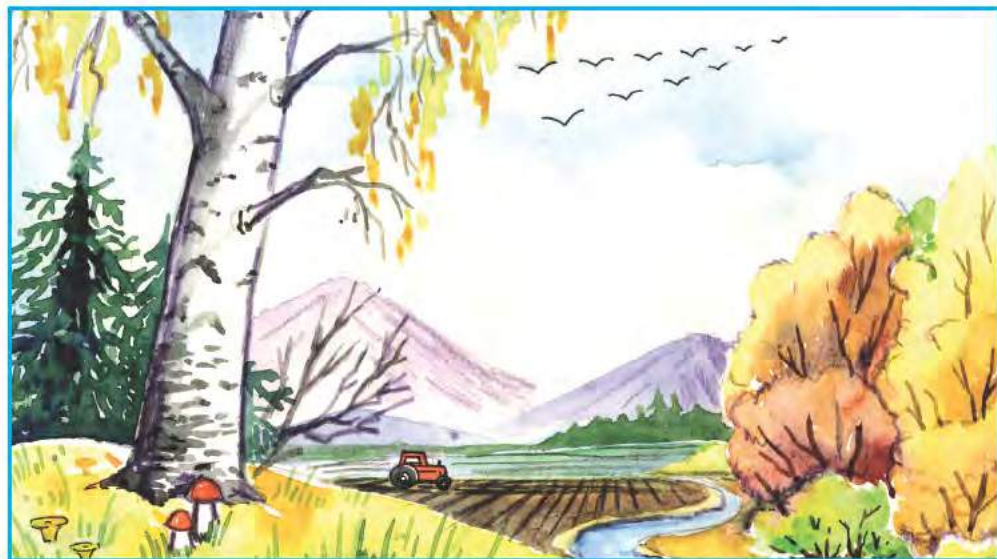
умивається – **se spală**

Усне складання розповіді з використанням заданих слів.

Синє небо. Осіннє сонце.

Вісне не́бо сі́нє,
Сі́нє, та не те;
Сві́тить, та не гріє
Сонце́ золотé.

Яків Щоголів

купі́ти – купу́є

сіда́ти – сіда́є

слуха́ти – слуха́є

ві́ти – ві́є

мі́ти – мі́є

ші́ти – ші́є

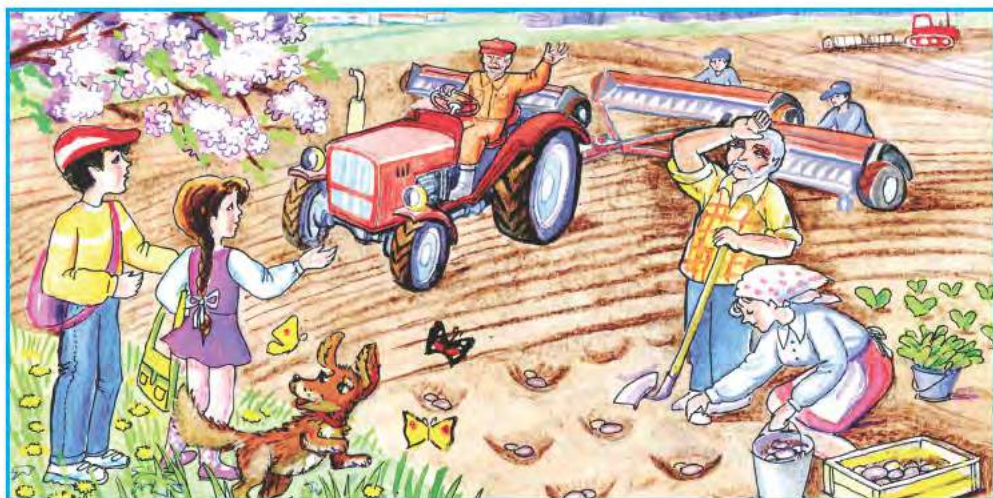
ві́є – **vuiește**
ві́сне – **atârănă**

грі́є – **încălzește**
ші́є – **coase**

Адекватне виконання інструкцій вчителя стосовно навчальних дій.

Не земля родить хлеб, а руки.

Мудрість людей

Біля села – поле. Широке-широке, оком не окинеш.

Дивілися діти вранці, як люди орють його. Дивілись опівдні, як засівають добірним зерном. А ввечері, коли з поля додому йшли стомлені люди, діти спитали в них:

оком не окинеш – **nu cuprinzi cu ochii**

орють – **ară**

опівдні – **la amiază**

стомлені – **obosiți, osteniți**

Аудіювання. Визначення кількості слів у реченні.

Що посієш, те й пожнеш.

– Навіщо від зорі до зорі працювати?
Адже на землі й травичка зелена, й квіти
гарні самі ростуть.

Люди посміхнулися і так відповіли
дітям:

– Тому ми весь день у полі працюємо,
що одну мудрість знаємо:

«Не земля родить хліб, а руки».

Юрій Ярмиш

Хочеш їсти калачі – не сиді на печі.

і	и
пéчі	пéчиво
но́чі	вúлиця
калaчі́	диктáнт

а́дже – **doar**

відпові́лі – **au răspuns**

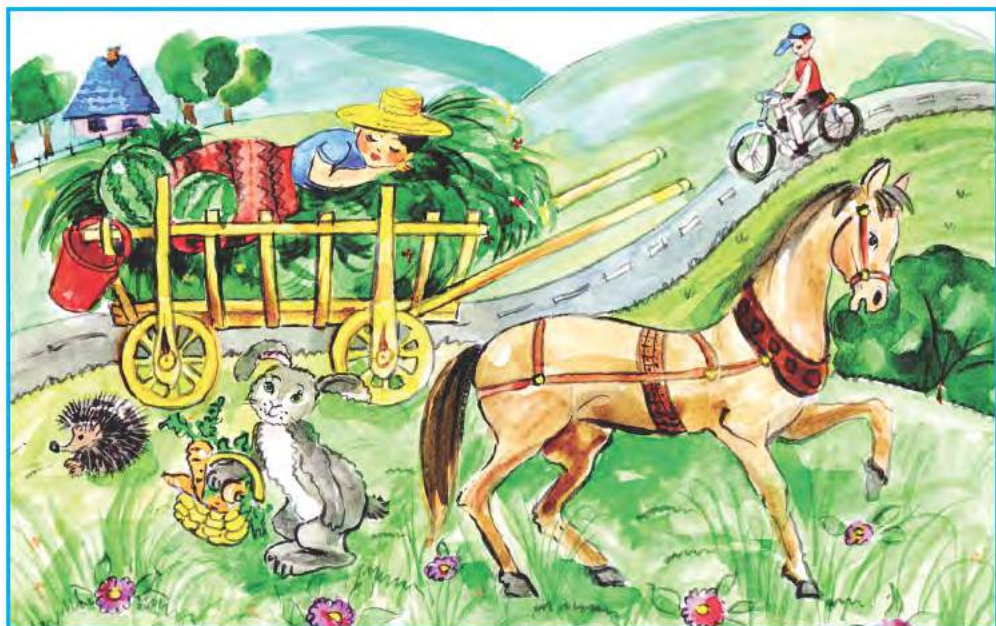
наві́що – **pentru ce, de ce**

посміхну́лися – **au zâmbit**

Списування рукописного та друкованого тексту.

Їду, їду – нема сліду

Їде віз по дорóзі,
Їзовій спить на вóзі.
Їжачóк згорнóвсь в клубóк,
Їжить голкі на візóк.

їхати
приїхати

доїхати
заїхати

переїхати
проїхати

згорнóвсь – **s-a strâns**
їжить голкі – **își zbârlește acele**
клубóк – **ghem**

Слухання і розуміння сюжетного тексту. Чітка вимова [і], [й], [їі].

Йосип спіймав йоржа.

Йо́сип коше́ня гука́в,
Йо́дом ра́нку лікува́в:
– Йо́д пеку́чий, постриба́й,
Йо́рж колю́чий, не чи́пай.

йо́г

бульйо́н

мі́льйо́н

йо́гурт

райо́н

паві́льйо́н

гукáв – **chema**

лікува́в – **lecuia**

колю́чий – **întepător**

пеку́чий – **usturător**

Виконання мовних завдань. Написання буквосполучення **йо**.

[дз]
[дз']

ДЗ

dz

дзеркало

дза дзя дзу дзи дзі дзо

дзвін
дзвінкій
дзэнькіт

дзвіно́чки

дзі́га

дзвóник

дзéркало

дзвені́ти

дзижча́ти

дзвоні́ти

Дзвóник клі́че нас до шкóли,
А дзвіно́чки клі́чуть в по́ле.

дзві́н – **clopot, dangăt**

дзвінкі́й – **sonor**

дзвóник – **clopoțel**

дзвоні́ти – **a suna**

дзэ́нькіт – **clinchet**

дзéркало – **oglindă**

дзі́га – **titirez**

дзижча́ти – **a bâzâi**

Опис малюнка із використанням слів, в яких є буквосполучення **дз**.

Dz Dзюрчить вода

Дз

дзі́га

дзя́вкати

дзю́ркіт

дзіга́р

дзя́вкання

дзю́рча́ти

дзі́глік

дзю́бнути

дзю́рча́ння

дзба́н

дзюдо́

дзю́рчы́ть

дзю́б – дзю́бі

Задзвони́в
сині́нький дзвóник
на стеблі́.

Поска́вав
зелéний ко́ник
по землі́.

дзю́рча́ння – **murmur**
дзю́рча́ти – **a murmura**
дзя́вкання – **scheunat**
дзя́вкати – **a scheuna**

дзю́б – **cioc**
дзю́бнути – **a ciuguli**
ко́ник – **greier**
поскака́в – **a sărit**

Розрізнення слів зі сполученнями [дз], [дз']. Правильне читання.

Дятел має міцний дзьоб.

Лісовий майстер

– Стук! Стук! – чути дзвінку дятлову пісню.

– Що робиш, дятле? – запитує сойка.

– Нове дупло видзьобую.

– Гарна, затишна хатка буде. А стару ж кому залишив?

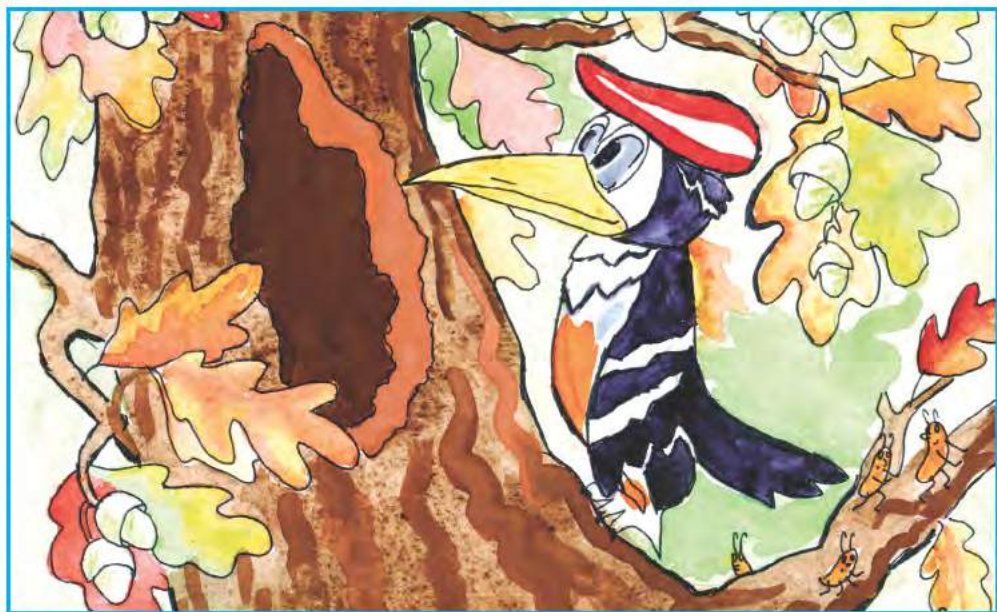
– Іншим пташкам. Вони таких міцних дзьобів не мають. Нехай живуть, шкідливих комах знищують.

Аудіювання. Виокремлення слів за певними ознаками.

Дзвінка дятлова пісня.

Загадка

Вірно людям я служу́,
Їм дере́ва стережу́,
Дзьо́б міцний і го́стрий маю́,
Шкі́дникі́в ним добува́ю.

запи́тує – **întreabă**
со́йка – **gaiță**
ду́плó – **scorbură**
зали́шив – **ai lăsat**
міцні́х – **puternice**

видзьо́бую – **ciocănesc**
за́тишна – **plăcută**
шкі́дліві – **dăunătoare**
кома́хи – **insecte**
зни́щують – **distrug**

Виразне читання. Дотримання гігієнічних вимов в процесі письма.

[дж] **ДЖ**

дж

ходжу

ходжу́

сиджу́

ї́жджу

воджу́

джем – **gem**

джміль – **bondar**

бджола́ – **albină**

воджу́ – **conduc**

сиджу́ – **stau (pe scaun)**

ходжу́ – **umblu**

Аудіювання. Творення слів на означення ігрових дій.

Дж

Джоконда

Дж

Джерельце під вербо́ю
виблі́скує водо́ю.
Прийду́ до ньо́го й до ладу́
порозчища́ю, обкладу́.
І задзвені́ть, і заспіва́
водá джерельна, мов живá.

Кні́га – джерелó знань.

виблі́скує – **strălucește**
до ладу́ порозчища́ю – **voi curăți frumuseț**

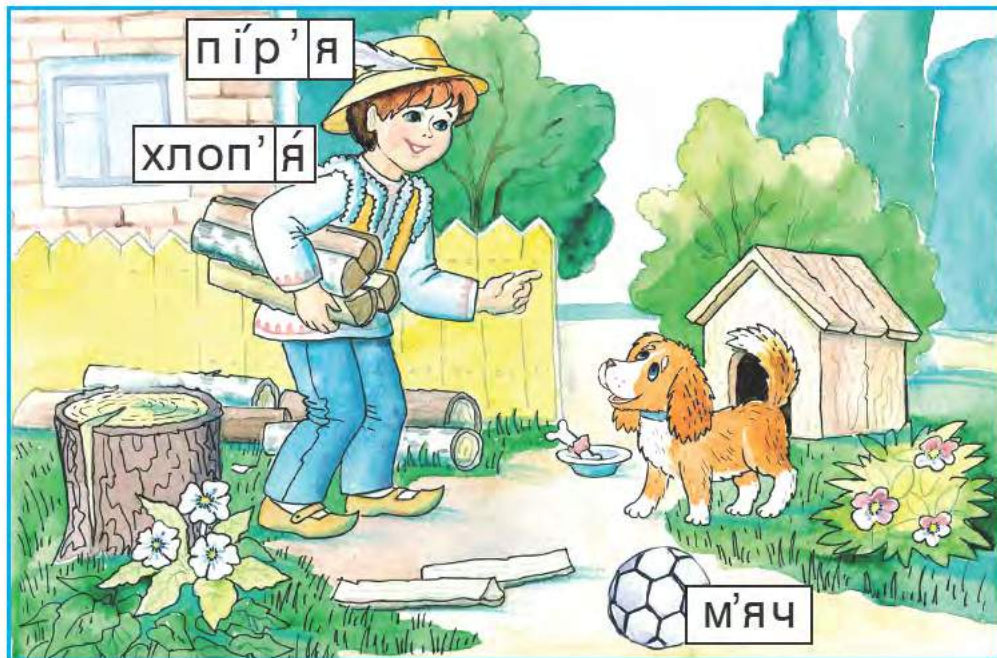
Виразне читання віршів. Пояснення написання слів з **дж, дж**.

м'яч п'ять

б'ю п'ю в'ю б'є п'є в'є

сім'я	п'є	па́м'ять	солов'ї
ім'я	з'їзд	комп'ю́тер	солов'ята
хлоп'я	б'ють	подві́р'я	голуб'ята

б'ють – **bat**
дév'ять – **nouă**
ім'я – **nume**
м'ята – **mentă**
м'яч – **minge**

па́м'ять – **memorie**
п'ір'я – **pene**
п'є – **bea**
п'ять – **cinci**
сім'я – **familie**

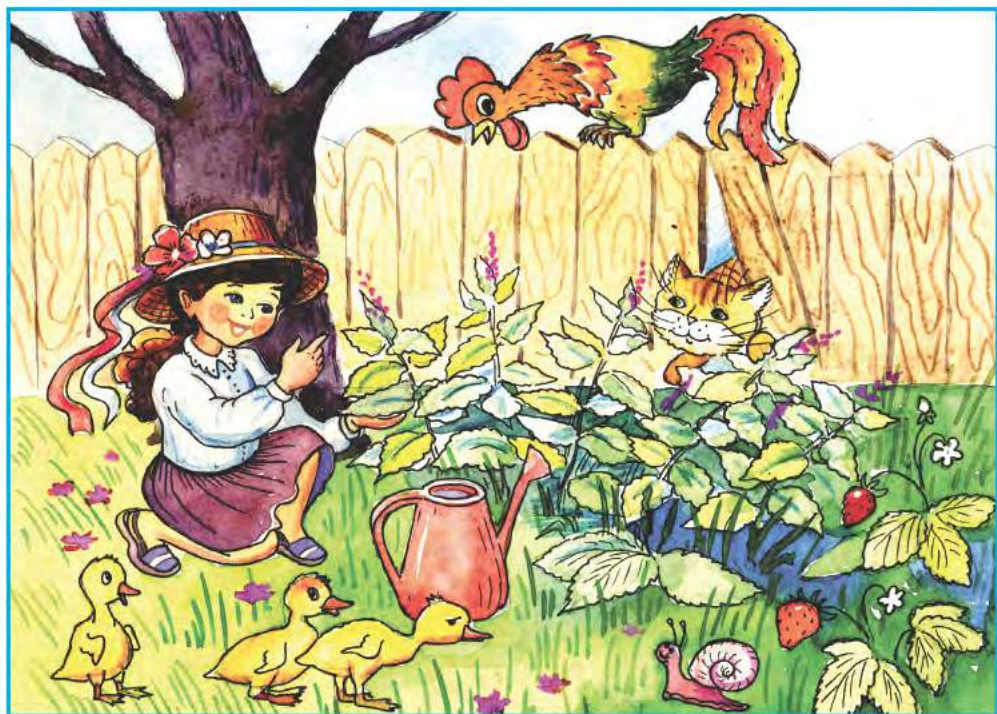

Виокремлення на слух в мовленнєвому потоці слів з апострофом.

М'ята пахне.

,

Посадила м'яту ма́ти,
Па́хне м'ята ко́ло ха́ти.
Буду м'яту полива́ти,
Хай цвіте паху́ча м'ята.

Лежа́ть п'ять п'ятаки́в.
На ко́жному п'ятаку́ ще по п'ятаку́.

паху́ча – **aromată**

п'ята́к – **pitac, monedă**

Розвиток пам'яті. Вдосконалення оформафічних навичок.

,

подві́р'я

Пес кудла́тий

Пес кудла́тий ра́но з бу́дки,
 Обтру́сівшись, ви́ліз ху́тко.
 Ра́дий, все оббі́г подві́р'я,
 Скубну́в ку́рочку за пі́р'я,
 А інди́ка – хап за хві́ст.
 Став інди́к на по́вен зрі́ст:
 – Ти мене́ не зачіпа́й!
 Я коро́ль тут, пам'ята́й!

Іва́нна Блажкє́вич

кудла́тий – **lăţos**
 ху́тко – **repede**

коро́ль – **împărat**
 скубну́в – **a ciupit**

Слухання. Змістовий поділ речень з допомогою пауз, мелодики.

пам'ятай

,

Лічілка

Раз, два, три, чоти́ри, п'ять –
Війшов за́йчик погуля́ть.
Як нам бу́ти, що робі́ти?
Тре́ба за́йчика злові́ти.
Бу́дем зно́ву рахува́ть:
– Раз, два, три, чоти́ри, п'ять...

АБЕ́ТКА

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд	Ее
(а)	(бе)	(ве)	(ге)	(ґе)	(де)	(е)
Єє	Жж	Зз	и	іі	її	Ий
(є)	(же)	(зе)	(и)	(і)	(ї)	(йот)
Кк	Лл	Мм	Нн	Оо	Пп	Рр
(ка)	(ел)	(ем)	(ен)	(о)	(пе)	(ер)
Сс	Тт	Уу	Фф	Хх	Цц	Чч
(ес)	(те)	(у)	(еф)	(ха)	(це)	(че)
Шш	Щщ	ь			Юю	Яя
(ша)	(ща)	(м'який знак)			(ю)	(я)

лічілка – **numărătoare**

тре́ба злові́ти – **trebuie să prindem**

бу́дем рахува́ть – **vom număra**

Інтонування речень. Навички самоконтролю під час письма.

Повторення

1. Послухай і повтори за вчителем прислів'я.

Хто день починає з зарядки,
У того всі справи в порядку.

2. Назви зображене. Добери слова – назви кольорів.

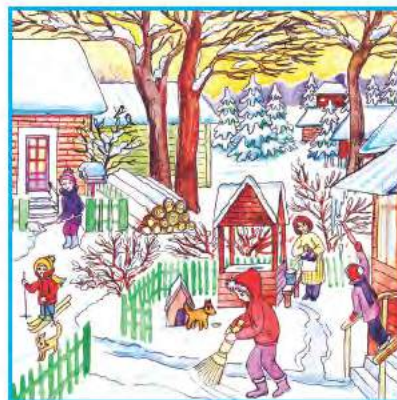
3. Прочитай, розстав слова в алфавітному порядку.

Зима морозна на дворі,
Замети білі на землі.

4. Відгадай загадку. Запиши відгадку в зошит.

Білий, а не сніг, солодкий, а не мед.

5. Склади діалог з 2–3-х реплік за малюнками.

Говоріння. Розвиток умінь будувати речення і складати розповідь.

Перевір себе

1. Прослухай текст, повтори за вчителем і вивчи напам'ять.

Слово до слова – складається мова.

2. Підбери слова – назви дій.

3. Прочитай скоромовку. Знайди однакові звуки.

В чаплі чорні черевички,
Чапля чапа до водички.

4. Поясни, як ти розумієш прислів'я.

Де багато пташок, там немає комашок.

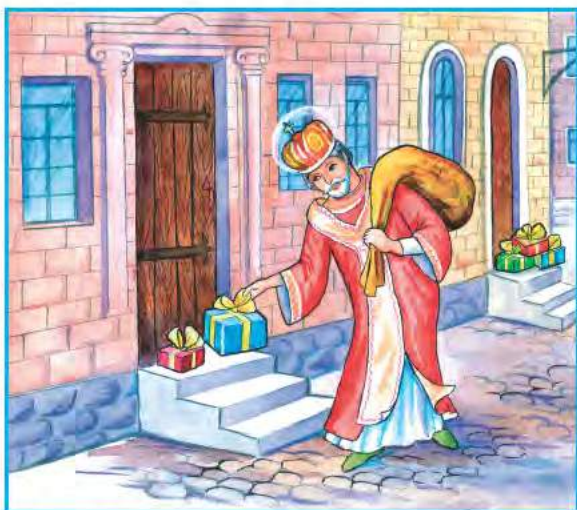
5. Постав запитання до малюнків.

Вдосконалення навичок написання слів і речень. Розділові знаки.

Свято Миколая 19 грудня

Святий Миколай **завжди** робив людям **добро**. Він **лікував** хворих, допомагав **бідним** і молився за **всіх**.

Святий Миколай особливо любить дітей і на свято приносить їм гостинці. Кладє їх у хаті біля порогу або кожному під подушку. Отож, хто хоче отримати від святого Миколая гарний подарунок, повинен робити тільки добрі вчинки. Потрібно бути слухняними і чємними дітьми.

1. Що треба робити, щоб отримати подарунок?
2. Запиши в алфавітному порядку віділені слова.

хто хоче отримати – **cine vrea să primească**
бути слухняними – **să fie ascultători**
бути чємними – **să fie cuminți**

Уміння будувати речення. Вдосконалення навичок чіткої вимови.

Рушникі, рушникі –
На́че до́лі сторі́нкі.
Ї́хня мо́ва писанко́ва
Зберегла́ся на ві́кі.

Васі́ль Васка́н

Найдоро́жчі свя́тіні

Осе́лю в Украї́ні ва́жко уя́вити без рушникі́в. Ї́х тчу́ть та вишива́ють і до́сі для краси́ в до́мі, для ща́стя в ньо́му.

Рушникі́ ві́шають над іко́нами та портре́тами доро́гих люде́й, над двері́ма і над ві́кнами. Ї́х переда́ють як обере́ги з ро́ду в рід. На рушні́к кладу́ть хлі́б і підно́сять ба́жаним го́стям.

Хлі́б і ві́шитий рушні́к – одві́чні людські́ сі́мволи, найдоро́жчі свя́тіні.

1. Роз'єдна́й слова́: **вербаікалина**. Скажи́, які́ ще наро́дні сі́мволи Украї́ни ти зна́єш.
2. Підбери́ слова́ до схе́ми

•	–	–	•	=	•	–	•
---	---	---	---	---	---	---	---

.

до́лі сторі́нкі – **file ale soartei**
мо́ва писанко́ва – **grai fermecător**

Усвідомлене читання тексту. Виконання мовних завдань.

Коля́дка

До́брий ве́чир то́бі,
па́не госпо́дарю!

Пры́спів:

Ра́дуйся!

Ой ра́дуйся, зе́мле, –
Син Бо́жий наро́дівся!

Застеля́йте сто́лі
та все килима́ми!

Пры́спів.

Та кладі́ть калачі́
з яро́ї пше́ніці!

Пры́спів.

Бо прийдуть до те́бе
три пра́зники в го́сті.

Пры́спів.

ра́дуйся – **bucură-te**
наро́дівся – **s-a născut**
застеля́йте килима́ми – **așterneți covoare**
кладі́ть – **puneți**
пра́зник – **sărbătoare, musafir**

Усне переказування тексту. Вивчення напам'ять колядки.

А що перший прázник –
то Рíздвó Христóве.

Прíспів.

А що дру́гий прázник –
Свято́го Василя́.

Прíспів.

А що трéтій прázник –
Святе́ Водохрéстя.

Прíспів.

1. Які́ ще коля́дки ти зна́єш?
2. Назви́ голосні́ зву́ки у сло́ві **Рíздвó**.

прíспів – refren

Свято́го Василя́ – **Sfântul Vasile**

Святе́ Водохрéстя – **Boboteaza**

Написання під диктовку слів і нескладних за структурою речень.

Щедрі́вка

Із-за хма́ри, з-за тумáну
Я́сний мі́сяць ви́глядає.

Прі́спів:

З Но́вим ро́ком вас віта́єм,
Ща́стя й ра́дості бажа́єм.
Ще́дрий ве́чір, до́брий ве́чір!

Шлем вам, дру́зі, побажа́ння,
Ново́річні привіта́ння.

Прі́спів.

Хай луна́є пі́сня на́ша,
Пі́сня мі́ру, дру́жби й ща́стя.

Прі́спів.

1. Розкажі́ ко́ротно, як ти ще́друва́в?
2. Зроби́ зву́ко-бу́квений ана́ліз сло́ва **ща́стя**.

Читання вголос. Відповіді на запитання за змістом.

Буковіна

Буковіна... Край б́укових лісі́в, зелéних Карпа́т і швидкі́х річо́к. Це землі́ таланові́тих співакі́в Дми́тра Гна́тюка і Софі́ї Рота́ру, Володи́мира Івасю́ка і Наза́рія Яремчу́ка, Павли́ Дво́рського та Ані́ Ло́рак.

Буковіна – це край наро́дних умі́льців і ціка́вих легéнд. І хто хоч раз побува́в у цьо́му чарі́внóму куто́чку Украти́ни, не забу́де його́ краси́, до́брих, приві́тних і працьові́тих жи́телів.

1. Як назива́ється край, у яко́му ти живе́ш?
2. Перепиши́ дру́гий абза́ц, підкрéсли б́укви, що познача́ють приго́лосні́ зву́ки.

Виконання фонетико-графічних завдань. Виразне читання.

На Закарпатті

На уроці читання діти розповідали, як і де вони провели весняні канікули.

– Я побувала в чарівній казці – Долині нарцисів, – повідомила Наталка.

– Де це? Розкажі! – допитувались діти.

– Долина нарцисів знаходиться на Закарпатті. Можете уявити: навколо поле, луки. І раптом – дікі нарциси. Не **десять** і **навіть** не тисяча, а ціле море чудових квітів.

– Звідки вони там? – запитав Юрко.

– Над цим питанням **працюють** учені. А з метою збереження цих прекрасних квітів їх занесли до Червоної книги України.

1. Прочитай виділені слова. Вимов звуки в них.

2. Знайди слова, в яких літери **я, ю, є** позначають два звуки.

Виділення інтонацією початку і закінчення речення, тексту.

Одэса

Одэса – **місто** на бэрезі Чорнаго мора. Це морські ворота України. Сюді припливають кораблі з усього світу. Одэса – місто-курорт. Тут відпочиває **багато** людей.

У місті є **пам'ятки** історії та культури: Одеський театр опери та балету, музеї, санаторії та будинки відпочинку. Хто хоч раз побував в Одесі, той назавжди зберіг у пам'яті це мальовниче місто.

1. Поясни, чому окремі слова в тексті написані з великої літери?
2. Перепиши і поділи на складі виділені слова.

безліч – **multime**
зберіг – **a păstrat**

відпочинок – **odihnă**
назавжди – **pentru totdeauna**

Уміння писати в зошиті та на дошці нескладних речень.

Тарас Шевчénко

Пéред тобо́ю – портрét украї́нського поé-
та Тарáса Григóровича Шевчénка.

Народі́вся Тарас у селі́ Мо́ринцях на
Черка́щині. Ще мали́м хлопчи́ком **поча́в**
склада́ти ві́рші. Він писа́в про рідну Украї́ну,
її чудóву приро́ду і життя́ **люде́й**. Шевчénко
ві́рив, що наста́не час, коли́ украї́нський
наро́д бу́де вільним і щасли́вим.

Для діте́й Тарас Шевчénко склав «Буква́р»,
написа́в бага́то ві́ршів.

Ім'я́ Тарáса Григóровича Шевчénка відóме
у **всьо́му** сві́ті.

1. Прочита́й текст. Назви́ зву́ки у ви́ділених слова́х.

2. Добери́ до схéми сло́во з апóстрофом

•	-	=	•
---	---	---	---

.

поча́в – a început

чудóва – minunată

Визначення на слух кількості слів у реченні.

... Світає,
край неба палає,
соловейко в темнім гаї
сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
степі, лані мріють,
між ярами над ставами
верби зеленіють.

1. Що з описаного у вірші ти можеш побачити, а що почути?
2. Випиши з вірша слова з буквою **є**.
3. Допиши пропущену літеру у словах **світа**□, **ві**□.

віє – **adie**
зустрічає – **întâmpină**

палає – **e în flăcări**
темний – **întunecat**

Написання речень. Розстановка розділових знаків.

Лєся Українка

Лєся Українка народілася і віросла на Волині. Ще дівчинкою вівчила багáто різних мов. Вірші почалá складáти з дев'яті рóків. Поетеса писáла такóж творі для дітєй.

Як дитиною, бувáло

Як дитиною, бувáло,
Упадú собі на лíхо,
То хоч в сёрце бíль дохóдив,
Я собі вставáла тíхо.
«Що, болíть?» – менé питáли,
Алє я не признавáлась:
Я булá малóю гóрда, –
Щоб не плáкать, я смі́ялась.

1. Прочита́й і вімов звúки у слова́х: **Лєся, бíль, щоб.** Зробі письмóвий звúко-бúквений ана́ліз.

гóрда – **mândră**

лíхо – **nenorocire**

Виділення інтонацією різних за метою висловлювання речень.

Іва́н Фра́нко

Іва́н Я́кович Фра́нко – вели́кий украї́нський пи́сьме́нник. Сво́ю твóрчість він присвяти́в Украї́ні. Ду́же люби́в Іва́н Фра́нко кні́ги. Він прочита́в їх нема́ло й заповіда́в ді́тям за́вжди дру́жити з кні́гою. Написа́в бага́то дитя́чих ві́ршів, оповіда́нь і казо́к.

Надійшла́ весна́ **прекра́сна**,
Многоцві́тна, **те́пла**, я́сна,
Мов дівчи́на у ві́нку.
Ожи́лі лу́ги, дібро́ви,
По́вно го́мону, розмо́ви
І пісе́нь в чага́рнику́.

1. Яку́ ка́зку в обро́бці Іва́на Фра́нка ти зна́єш?
2. Добе́рі до ви́ділених слі́в проти́лежні за змі́стом.
Зразо́к: **нади́шла – віді́шла**.

в чага́рнику́ – **în tufiș**

ожи́лі – **au reînviat**

Вдосконалення навичок самоконтролю під час письма.

Міха́й Еміні́ску

Міха́й Еміні́ску – оди́н із кра́щих руму́нських пое́тів. Навча́вся і жив у Черні́вцях, де за́раз йому́ спорудже́но па́м'ятник. **Писа́в** про істо́рію наро́ду, його́ до́лю, ві́рив у кра́щі часи́. Ві́рші Еміні́ску пере́кладені сі́мдесятьма́ мо́вами сві́ту. Се́ред найбі́льш відо́мих його́ тво́рів – пое́ми «Лу́чафе́р», «Фет-Фрумо́с із сльо́зи».

Бага́то **ві́ршів** Еміні́ску покла́дено на му́зику, вони́ ста́ли пісн́ями.

Шко́ла, в я́кій навча́вся Міха́й Еміні́ску, на́звана його́ ім'я́м. У ній ство́рено музе́й пое́та.

1. Назви́ відомий то́бі ві́рш пое́та. Пере́кладі на́зву.
2. Склади́ ре́чення з ви́діленими сло́вами.

до́ля – **soartă**
тво́ри – **opere**

спорудже́но – **a fost înălțat**
пере́кладені – **traduse**

Усне стисле переказування змісту тексту.

Луча́фер

Було́ ко́лись чи не було́ –
Для ка́зки це байду́же –
В ро́дині коро́ля росло́
Дівча́ краси́ве ду́же.

Єди́не в ба́тька-коро́ля,
Неба́чене на вро́ду,
Помі́ж святи́ми – янго́ля,
Зоря́ із небозво́ду...

Luceafărul

A fost odată ca-n povești,
A fost ca niciodată,
Din rude mari împărătești
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mândră-n toate cele,
Cum e Fecioara între sfinți
Și luna între stele...

1. Прочита́й і порівня́й вірш обома́ мо́вами.
2. Побуду́й звукову схему сло́ва **зоря́**.

Списування тексту з дотриманням каліграфічних вимог.

Як тваріни стали свійськими

(Казка)

Одно́го ра́зу тваріни прийшли́ до людіни
й попросіли:

- Дай нам робо́ту!
- А що ви вмі́єте робі́ти? – спита́ла люді́-
на у тварі́н.

Кінь відпові́в:

- Я вмі́ю працюва́ти в полі́.

вмі́єте робі́ти – **știți să faceți**
вмі́ю працюва́ти – **știu să lucrez**

Коро́ва сказа́ла:

– Я даю́ молоко́.

Вівця́ відповіла́:

– Я даю́ шерсть, молоко́, брі́нзу.

Соба́ка сказа́в:

– Я вмію́ охоро́няти дім.

Ку́рка за́квотала́:

– Ко-ко-ко! Я несú я́чка.

– До́бре, я дам вам робо́ту, – сказа́ла лю́дина.

– А хто нас вранці́ буди́ти бу́де? – спита́ли твари́ни.

Тут пі́вень озва́вся:

– Я ра́но-вранці́ бу́ду співа́ти, буди́ти всіх.
Ку-ку-рі-ку́-у!

Лю́ди і твари́ни, які зобра́жені в казках,
назива́ються дійови́ми о́собами (геро́ями).

1. Прочита́йте ка́зку за ро́лями.
2. Які́ ще сви́йські твари́ни ти зна́єш?
3. Яку́ ко́ристь прино́сять нам сви́йські твари́ни?
4. Напиши́, що ро́бить ко́жна із твари́н.

бу́ду буди́ти – **voi trezi**
вранці́ – **dimineața**
за́квотала – **a cotcodăcit**

охоро́няти – **a păzi**
озва́вся – **a răspuns**
ше́рсть – **lână**

Запам'ятовування текстів, що належать до художнього стилю.

Петрусь і подарунки

Бабуся приїздила до Петруся часто. Вона завжди привозила іграшки, цукерки, черешні або великі апельсини.

Тільки-но бабуся ступала на поріг, як Петрусь біг до неї й запитував:

– Що ти мені привезла?

Бабуся виймала подарунки, і Петрусь цілував її.

Одно́го ра́зу хло́пчик, як завжди́, побі́г назу́стріч бабу́сі, але подару́нків у не́ї не було́... Бабу́ся дуже поспіша́ла до свого́ вну́ка і нічо́го не всти́гла купіти. А Петру́сь насупи́вся, відверну́вся і не став її цілува́ти.

Насту́пного ра́зу бабу́ся привезла́ гості́нець. Петру́сь зраді́в, кину́вся з поцілу́нком, та бабу́ся зупини́ла вну́ка:

– Не тре́ба, Петру́сю, – сказа́ла вона́. – За подару́нки ка́жуть «дя́кую», а ко́го лю́блять, то́го цілу́ють і без подару́нків.

Петрусе́ві ста́ло дуже со́ромно.

За Євге́нією Баше́нко

1. Чому́ Петрусе́ві ста́ло со́ромно?
2. Яке́ з прислів'їв краще́ відобража́є зміст опові́дання?

Сло́во че́мне – ко́жному прие́мне.
Любо́в за гро́ші не ку́пиш.

3. Утвори́ із букв сло́ва **во́з**и́ла нові́ слова́.
4. Які́ слова́ подя́ки ти зна́єш?

відверну́вся – **și-a întors fața**
гості́нець – **dar, cadou**
назу́стріч – **în întâmpinare**
насупи́вся – **s-a posomorât**

Уміння робити самостійні висновки щодо поведінки героїв.

Сміховінка

В одного хазяїна вкрали коня. Він пішов його шукати та й знайшов на ярмарку: стоїть якийсь чоловік і продає його коня. Тут обоє і засперечалися. Господар каже: «Це мій кінь». А злодій каже: «Ні, мій, – він у мене й віріс». Тоді господар зібрав людей, зав'язав коневі очі та й каже до злодія:

– Ну, коли це твій кінь, коли він у тебе віріс, то скажи ж, на яке око він сліпий.

смiховiнка – o **întâmplare hazlie**
вкpали – **au furat**
засперечалися – **au început să se certe**
зав'язав – **a legat**

Злодій подумав та й говорить:

– На праве.

– О́тже, й не вгада́в, – ка́же господа́р.

– А пра́вда! – гукну́в злодій. – То я поми́-
ли́вся! Він на лі́ве о́ко не ба́чить, на лі́ве!

Тоді господа́р розв’язав коне́ві о́чі й пока-
за́в лю́дям, що кінь ні на одне́ о́ко не сліпий –
обома́ очі́ма ба́чить зо́всім до́бре.

Усі́ почали́ сміятися, і господа́р свого́
коня́ забрав.

Оле́на Пчі́лка

1. Розкажі́ веселі істо́рії, які́ трапля́лися з тобо́ю.
2. Випі́ши з пе́ршого абза́цу двоскладо́ві слова́.
3. Побуду́й звуко́ву схему слова́ **хазя́їн**.

злодій – **hoṭ, tâlhar**
розв’язав – **a dezlegat**

сліпий – **orb**
не вгада́в – **n-ai ghicit**

Актуалізація раніше отриманих знань. Виразне читання.

ВЕЛІ́КДЕНЬ

Христос́ воскрєс!

Радість не́бо нам являє,
Па́ска кра́сна день вітає,
Радуйтеся щі́ро ніні –
Бог дав радість всій родині,
Бог дав радість нам з небєс,
Христос́ воскрєс!
Христос́ воскрєс!

1. Як святку́ють Велі́кдень у твої́й родині?
2. Зроби́ письмо́вий зву́ко-бу́квений ана́ліз сло́ва віта́ю. Зразо́к: хлі́б – 4 бу́кви, 4 зву́ки.

радість – **bucurie**

Христос́ воскрєс! – **Hristos a înviat!**

Складання усної розповіді про традиції сім'ї.

Бережіть птахів!

З настанням весні повертаються з **тєплих** країв перелітні птахі. Вони поселяються у садах і лісах. Навесні у птахів **багато** турбот. Вони знищують шкідників дерев – жучків, комах.

Особливо старанний дятел. Недарма його називають санітаром лісу.

Не руйнуй пташиних гнізд! Руйнівники гнізд – **ворогі** природи.

Охороняй птахів! Завжди їм допомагай!

1. Прочитай. До виділених у тексті слів добери пару за зразком: **повертаються – відлітають.**
2. Склади речення зі словами **птахи, комахи.**

Бережіть! – **Ocroțiți!**

не руйнуй – **nu strica**

Виховання любові до природи. Виразне читання тексту.

Державні символи України

Герб України

Прапор України

Гімн України

Слова́ Павла́ Чубі́нського
Му́зика Миха́йла Вербі́цького

Ще не вме́рла Украї́ни
і сла́ва, і во́ля,
Ще нам, бра́ття молоді́ї,
усме́хне́ться до́ля.
Згі́нуть на́ші воро́жєньки,
як роса́ на со́нці.
Запа́нуєм і ми, бра́ття,
у свої́й сторо́нці.

Пріспі́в:

Ду́шу й ті́ло ми поло́жимо
за на́шу свобо́ду,
І пока́жемо, що ми, бра́ття,
коза́цького ро́ду.

1. Що означають блакитний і жовтий кольори на пра́порі України? Вівчи гімн України напам'ять.
2. Закінчи думку: **Я живу́... Українці живу́ть...**

гімн – **imn**

во́ля – **libertate**

згі́нуть – **vor pieri, se vor mistui**

воро́жєньки – **dușmanii, vrăjmașii**

поло́жимо – **vom jertfi**

Вміння будувати логічні висловлювання. Письмо в зошиті.

Леонід Каденюк – космонавт України

Люди в усі часи прагнули розгадати таємниці неба. Поступово створили літаки й космічні кораблі. На них полетіли високо над землею розумні та мужні пілоти і космонавти.

Здійснив свою мрію побувати в космосі і Леонід Каденюк.

Він став першим космонавтом незалежної України і прославив нашу державу.

1. Прочитай текст вголос. Ким ти мрієш стати?
2. Перепиши перше речення. Підкресли букви, що позначають м'які приголосні звуки.
3. Запиши імена усіх хлопчиків свого класу.

здійснити свою мрію – **a-și vedea
visul împlinit**

Поповнення словникового запасу. Використання нових слів.

Браті Кличкі – чемпіони світу

- Кого ти бачиш на цій фотографії?
- Це – Віталій Кличко, український боксер, чемпіон світу.
- А поряд з ним?
- Володимир Кличко, його молодший брат. Також чемпіон світу.
- Справжня спортивна сім'я!
- Так. Ще з дитинства браті захоплювалися спортом. Після багатьох років тренувань вони здобули найбільший успіх: стали абсолютними чемпіонами світу з боксу. Їхні імена відомі всій планеті.

1. Розкажи про свій улюблений вид спорту.
2. Утвори пари слів за змістом: малює, учитель, лікує, художник, лікар, навчає.

відомий – **renumit**

успіх – **succes**

тренування – **antrenament**

чемпіони – **campioni**

Складання і запис речень з використанням слів – назв ознак і дій.

Україна

Люблю я в рідному краю
Веселі співанкі пташині,
І річки бистру течію,
І руту-м'яту при долині.
Пропáхлі літом колоскі,
Гінкé-гінкé, безмéжне по́ле.
І ма́мин хлі́б,
І ті стежки,
Які́ми вránці йду до шкóли.

Лі́дія Коломі́єць

1. Роз'єднай слова і прочитай прислів'я:
Кожному мила своя сторона .

24 серпня – День незалежності України.

Уміння будувати розповідь про державні свята.

Рідний край

Там, де я родівся, там мій рідний край,
Сла́ви, ща́стя, до́лі, Бо́же, йому́ дай!
Сла́ви, ща́стя, до́лі, весéлу годіну,
Мир во вікі вічні, мир на Буковіну!
Там, де я родівся, там мій рідний дім.
Сла́ви, ща́стя, до́лі, дай нам, Бо́же, всім!

Юрій Федьківч

1. Чому поет любить свій край? Знайди і прочитай ці рядки у вірші.
2. До чого закликає автор вірша?
3. Закінчи речення: **Назва мого краю...**

Виразне читання віршів. Опис рідної місцевості.

Добрий ранок

– Добрий ранок! – сонце встало
Та й умілося в ставку.
Зустрічає рано поле
Хлібодарів-трудоарів,
Кліче в світлі класи школа
До науки школярів.
І шепочуть мої губи
Найдорожчі два рядки:
– Добрий ранок, земле люба!
Мир тобі на всі віки!

Домка Ботушанська

Оса

Раз Оса вкусила Пса.
Пес завів аж в небеса:
– Ти диві, яке мале,
А také страшенно зле!

Богдан Мельничук

1. Яких письменників рідного краю ти знаєш?
2. Прочитай напам'ять улюблений вірш.
3. Перепиши в зошит виділені рядки.

Уміння усно розповідати про видатних мешканців краю.

Віту́син вірш

В день наро́дження Віту́сі
Поприхо́дили бабу́сі:
Ба́ба Ва́ля, ба́ба На́дя,
І найста́рша ба́бка на́ша –
Ба́бка Па́ша.

А із німи, як завжди,
Поприхо́дили ді́ді:
Ді́до Ва́ня, ді́до Ві́тя,
І найста́рший наш ді́дусь –
Ді́д Петро́сь.

А в рука́х у них паку́нки,
Для Віту́сі подару́нки:
І черво́ні череви́чки,
І тепле́нькі рукави́чки,
І квітча́ста суке́ночка,
І сма́чне́нькі цуке́рочки...

А Віту́ся, вну́чка че́мна,
Покло́нілася дозе́мно
І сказа́ла: – Ой спаси́бі!
Бу́дьте ж ви усі́ щасли́ві,
Ще й здо́рові геть усі́
Бабу́сі і ді́дусі!..

Ві́ктор Косяче́нко

Загадки, прислів'я та приказки, скоромовки

Цю найпершу книжку
Знає будь-який школяр.
До усіх книжок доріжку
Прокладає нам ...

Хва́лить його́ ко́жен,
Лю́бить його́ ко́жен.
І дня ми прожі́ти
Без нього́ не мо́жем.

Се́меро одного́ не чека́ють.

Сло́во – не горобе́ць, ви́пустиш – не спій-
ма́єш.

Використання в мові усталених виразів: прислів'їв, приказок.

Одна ластівка весні не робить.

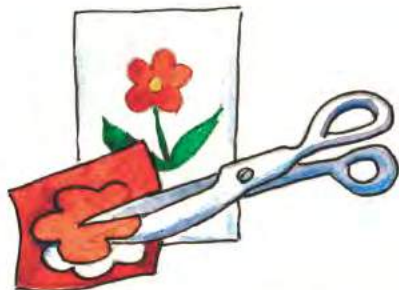

Бджола́ малá, а й та працює.

Зáздрить білка в лісі лісу –
Лис лисічки ніс із лісу.

Два кінця, два кільця,
посере́дині цвя́шок.

Вдосконалення навичок виразного читання і грамотного письма.

Повторення

1. Закінчи думку.

В українській мові є такі голосні звуки:

а, о, _____ .

На письмі вони позначаються буквами:

а, я, _____ .

2. Розташуй букви у правильній послідовності.

а я м с м у

ш н к р у и

3. Назви спочатку голосні звуки, а потім приголосні.

[р], [у], [к], [а], [н], [о], [с]

4. Утвори слова, використовуючи такі букви.

б т о м і с и

5. Добери слова, в яких є дві букви а. Зразок: малина.

6. Спиши, вставляючи пропущені літери.

На □ а дер □ ава – Укра □ на.

Ки □ в – столиця □ країни.

7. Зроби звуко-буквений аналіз. Зразок: день – 4 букви, 3 звуки.

дощ

осінь

ключ

ялинка

8. Утвори нові слова від поданих. Зразок: бігати – бігають.

малювати

співати

танцювати

Вдосконалення навичок самостійної роботи з підручником.

Перевір себе

1. Послухай, а потім прочитай самостійно.

Мова – краса спілкування,
Мова – як сонце ясне,
Мова – то предків надбання,
Мова – багатство моє.

2. Продовж речення.

Ми розмовляємо _____.
Наші батьки _____.

3. Зроби звуко-буквений аналіз слів.

своє

яблуня

Юрко

поїзд

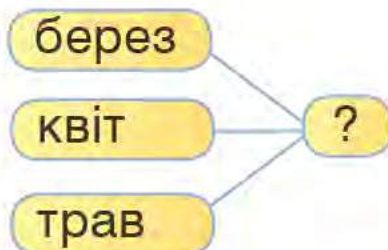
4. Підбери слова до схеми.

5. Перепиши слова в алфавітному порядку.

Слово чемне – кожному приємне.

6. Допиши слова. Що вони означають?

Аналіз мовних явищ. Уміння порівнювати, виокремлювати головне.

Навчальне видання

КРИГАН Серафима Герасимівна

БУКВАР

Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням румунською мовою
2 клас

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Редактори	М. Бацай, Ф. Вринчану
Художники	Г. Антошук, Л. Остапенко, О. Бржосніовська та ін.
Коректор	Л. Бойчук
Комп'ютерна верстка і дизайн	С. Максимця, С. Жукової

Формат 70x100/16. Умов. друк. арк. 11,70+0,65 форзац.
Обл.-вид. арк. 16,0+0,60 форзац. Наклад 1971 прим. Зам. № 778.

видавничий дім
publishing house

Свідоцтво про внесення
до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ЧЦ №1 від 10.07.2000 р.

телефони
[0372]

Приймальня	552 943
Друкарня	526 353
Реалізація	526 956
Бухгалтерія	527 049

адреса
58000, м. Чернівці,
вул. Радищева, 10

e-mail
info@bukrek.net

факс
[0372] 552 943

web-сайт
www.bukrek.net